

Rynek pracy województwa mazowieckiego w I półroczu 2017 roku

1.	Ogólna charakterystyka województwa.....	3
2.	Bezrobocie w województwie mazowieckim.....	4
2.1.	Stopa bezrobocia	5
2.2.	Napływ i odpływ z bezrobocia.	6
3.	Wybrane kategorie osób bezrobotnych.....	7
3.1.	Bezrobotne kobiety.....	8
3.2.	Bezrobotni zamieszkali na wsi	9
3.3.	Bezrobotni posiadający prawo do zasiłku.....	10
3.4.	Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	10
3.5.	Osoby bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	11
3.6.	Cudzoziemcy	12
4.	Struktura bezrobotnych według wieku, wykształcenia, stażu pracy oraz czasu pozostawiania bez pracy.	13
4.1.	Bezrobotni według wieku.	13
4.2.	Bezrobotni według poziomu wykształcenia.....	14
4.3.	Bezrobotni według stażu pracy.....	15
4.4.	Bezrobotni według czasu pozostawiania bez pracy.....	16
5.	Bezrobotni według grup zawodów i specjalności	18
5.1.	Bezrobotni poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według zawodów.....	22
6.	Bezrobotni poprzednio pracujący według sekcji działalności gospodarczej (wg PKD).	25
6.1.	Bezrobotni poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według PKD. 26	
7.	Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy.	28
8.	Usługi i instrumenty rynku pracy.	29
8.1.	Programy rynku pracy niezwiązane z angażowaniem środków funduszu pracy.	29
8.1.1.	Pośrednictwo pracy.	29
8.1.2.	Pośrednictwo w ramach Europejskich Służb Zatrudnienia (EURES).....	29
8.1.3.	Realizowanie zadań związanych z krajowym pośrednictwem pracy	30
8.1.4.	Realizowanie zadań wynikających z Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego (KSZS) państw członkowskich UE w zakresie świadczeń dla bezrobotnych.....	30
8.1.5.	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według rodzaju działalności pracodawcy (według PKD)	31
8.1.6.	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według grup zawodów i specjalności	32
8.1.7.	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej, a bezrobotni według elementarnych grup zawodów.	35
9.	Funduszu Pracy.	38
9.1.	Podział środków Funduszu Pracy.....	38
10.	Oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy krótkoterminowej.	39
11.	Realizacja zadań w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP).	40
11.1.	Realizacja zadań związanych z ochroną miejsc pracy.	41
11.2.	Dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń.....	42
12.	Spis wykresów	44
13.	Spis tabel	44
14.	Aneks statystyczny	45
14.1.	Spis załączników według obszarów	45
14.2.	Spis załączników w układzie podregionów	46

1. Ogólna charakterystyka województwa.

Województwo mazowieckie obejmuje powierzchnię 35.558 km², przy czym największa powierzchnia należy do powiatu ostrołęckiego (2.097 km²), a najmniejsza do powiatu pruszkowskiego (246 km²). W województwie funkcjonuje 314 gmin (w tym 35 miejskich, 50 miejsko - wiejskich i 229 wiejskich), 37 powiatów i 5 miast na prawach powiatu.¹

W czerwcu 2017 r. w rejestrze REGON² zarejestrowanych było 798 947 podmiotów gospodarki narodowej na Mazowszu (bez rolników indywidualnych), tj. o 23 189 podmiotów (o 3,0%) więcej niż w czerwcu 2016 r. Wśród ogółu podmiotów dominowały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 510 201 podmiotów (63,9% ogółu podmiotów w województwie), a osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej 288 746 podmiotów (36,1%). Najwięcej podmiotów działało w miastach: Warszawie – 426 807 podmiotów (53,4% ogółu podmiotów w województwie) i Radomiu – 24 485 (3,1%) oraz w powiatach: piaseczyńskim 32 656 (4,1%), wołomińskim – 29 691 (3,7%) i pruszkowskim – 27 914 (3,5%). Z ogólnej liczby podmiotów 59,8% miało siedzibę w miastach na prawach powiatu. Spółki z udziałem kapitału zagranicznego stanowiły 4,6% ogółu podmiotów w województwie (37 044 spółki, przed rokiem 35 430 spółek). W okresie styczeń - czerwiec br. Zarejestrowano 34 390 nowych podmiotów (w analogicznym okresie poprzedniego roku było to 34 927 nowych podmiotów), natomiast 23 943 podmioty zrezygnowało z prowadzenia działalności gospodarczej (rok wcześniej 25 935 podmiotów).

Wykres 1. Podmioty gospodarki narodowej według sekcji PKD – koniec czerwca 2017 r. (w %).

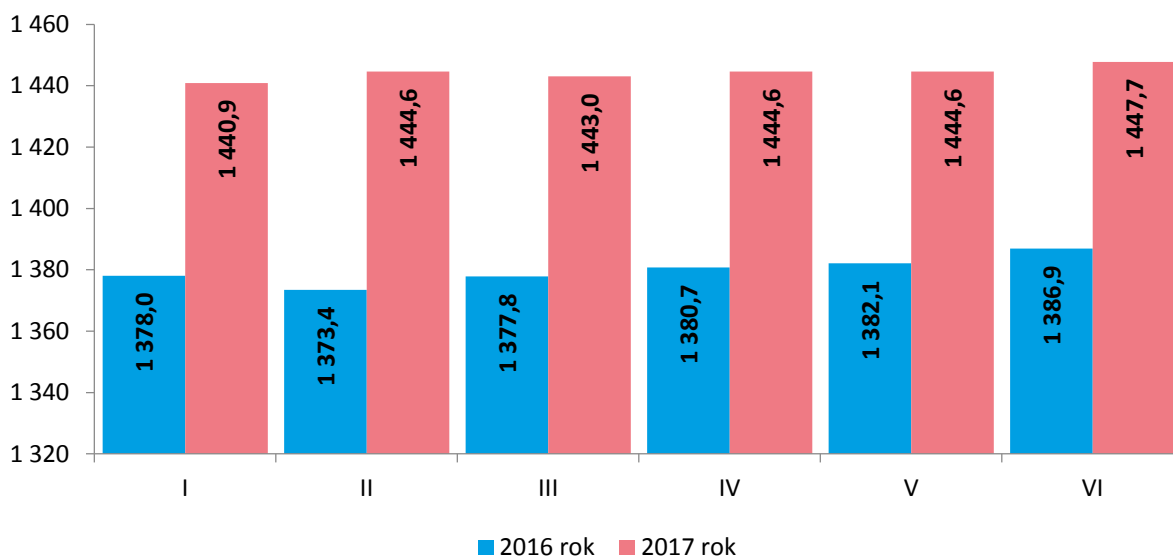
Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego* – II kwartał 2017, Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa, 2017.

¹Wybrane dane o podregionach województwa mazowieckiego. II kw. 2016 r., Urząd Statystyczny w Warszawie.

²Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON, I półrocze 2017 r.- tablice, Warszawa 2017 – wyd. GUS; Komunikat o sytuacji społeczno- gospodarczej województwa mazowieckiego – czerwiec 2017 - Nr 6; Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego – II kwartał 2017, wyd. Urząd Statystyczny w Warszawie.

W okresie od stycznia do czerwca 2017 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw³ wynosiło 1 444,8 tys. osób i było o 4,4% wyższe niż w analogicznym okresie 2016 r. (przed rokiem wyższe o 3,0%).

Wykres 2. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu 2016 r. i w I półroczu 2017 r. (w tys.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Komunikat o sytuacji społeczno gospodarczej województwa mazowieckiego*, Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa, 2017.

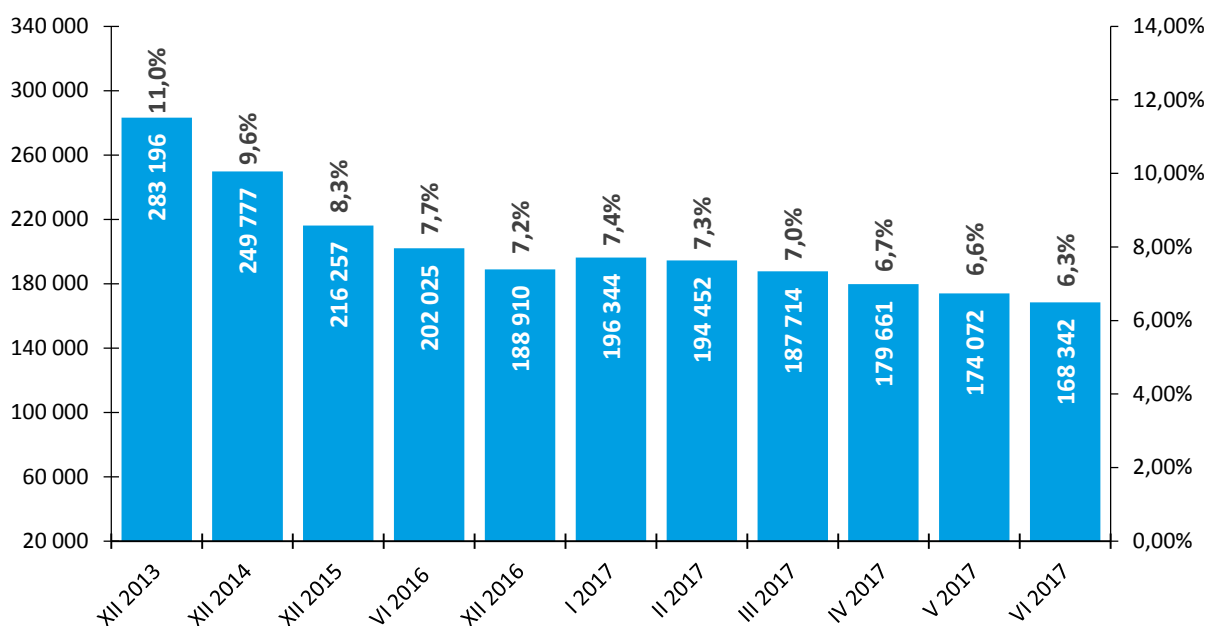
2. Bezrobocie w województwie mazowieckim.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w czerwcu 2017 r. wyniosła 168 342 osoby. Województwo wyróżnia się najwyższą w Polsce liczbą bezrobotnych – co 7 bezrobotny w Polsce jest mieszkańcem Mazowsza.

W porównaniu do czerwca 2016 r. liczba bezrobotnych w województwie spadła o 33 683 osoby (o 16,7%) - w kraju o 17,3%. W okresie ostatnich 12 miesięcy spadek bezrobocia odnotowano we wszystkich powiatach. Największy procentowy spadek odnotowano w powiatach: grójeckim o 40,1% (o 786 osób), grodziskim o 29,0% (o 522 osoby), wyszkowskim o 28,5% (o 693 osoby), zwoleniskim o 25,6% (o 592 osoby), mińskim o 24,2% (o 910 osób), mławskim o 23,6% (o 756 osób) i łosickim o 23,0% (o 300 osób). W okresie czerwiec 2016 - czerwiec 2017 r. spadek bezrobocia równy lub wyższy spadkowi bezrobocia w kraju (17,3%) odnotowano w 16 powiatach województwa mazowieckiego.

³ *Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego – II kwartał 2017*, Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa, 2017.

Wykres 3. Bezrobotni i stopa bezrobocia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 oraz opracowania *Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2017.

Tabela 1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia.

Miesiąc/rok	Liczba bezrobotnych		Stopa bezrobocia
	Ogółem	Wzrost/spadek w odniesieniu do poprzedniego	
2009	224 480	46 452	9,0
2010	238 341	13 861	9,7
2011	246 739	6 723	9,9
2012	271 927	6 728	10,8
2013	283 196	2 287	11,0
2014	249 777	1 146	9,6
2015	216 257	-33 520	8,4
2016	188 910	1 076	7,2
2017			
styczeń	196 344	7 434	7,4
luty	194 452	- 1 892	7,3
marzec	187 714	- 6 738	7,0
kwiecień	179 661	- 8 053	6,7
maj	174 052	- 5 589	6,6
czerwiec	168 342	- 5 730	6,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 oraz opracowania *Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2017.

2.1. Stopa bezrobocia

Stopa bezrobocia w czerwcu 2017 r. wyniosła **6,3%** na Mazowszu (przy średniej dla Polski 7,1%) i była o 1,4 punktu procentowego **niższa** niż w czerwcu 2016 r. (w kraju spadła o 1,6 punktu procentowego). W odniesieniu do czerwca 2016 r. we wszystkich powiatach nastąpił spadek stopy bezrobocia - od 0,6 punktu procentowego w m. st. Warszawa do 3,6 punktu procentowego w powiecie zwoleńskim.

Województwo mazowieckie nadal wyróżnia się znacznym zróżnicowaniem na rynku pracy. **Rozpiętość wskaźnika bezrobocia** - różnica pomiędzy najniższą i najwyższą stopą bezrobocia w powiatach województwa mazowieckiego w czerwcu 2017 r. wynosiła **23,4** punktu procentowego.

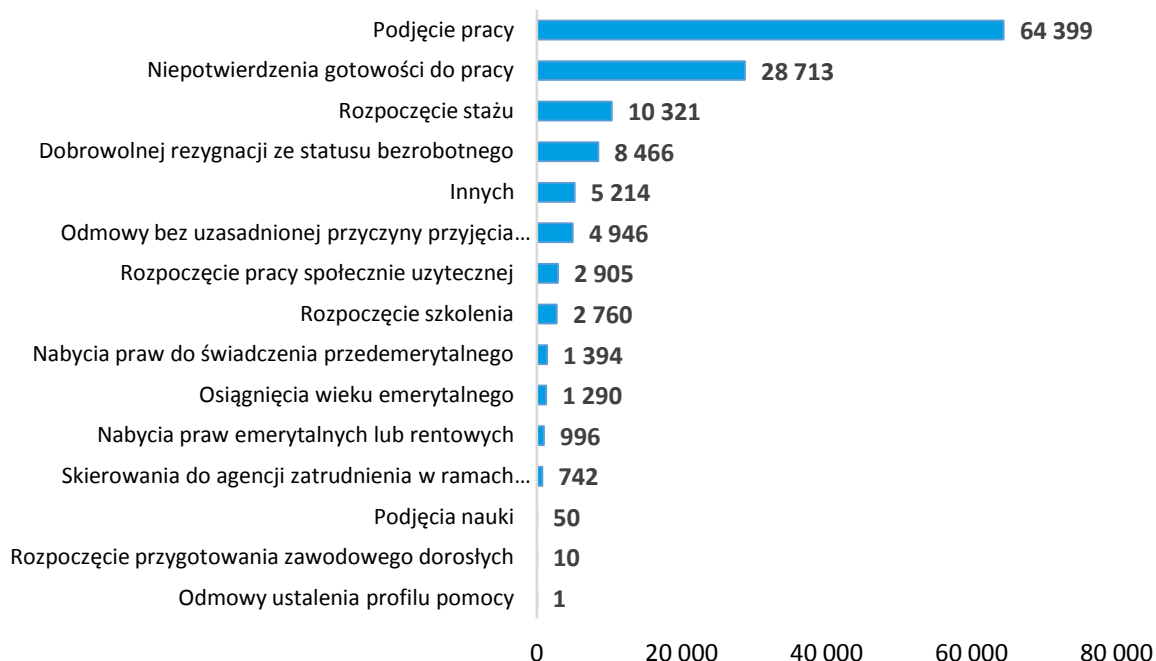
Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: **szydłowieckim – 25,9%**, radomskim - 20,4%, przysuskim – 19,8%, makowskim - 18,7% i pułtuskim po 18,0%. Najniższą stopą wyróżniały się: **m. st. Warszawa – 2,5%** oraz powiaty: grójecki – 2,7%, warszawski zachodni – 2,9%, oraz grodziski – 3,7%. Stopę bezrobocia równą lub niższą od średniej dla województwa odnotowano tylko w 10 powiatach.

2.2. Napływ i odpływ z bezrobocia.

W I półroczu 2017 r. w urzędach pracy województwa mazowieckiego **zarejestrowało się 111 639** osób o 17 876 osoby (**o 13,8%**) mniej niż rok wcześniej. Wśród bezrobotnych nowo zarejestrowanych: 89 198 osób (79,9%) stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny (przed rokiem 79,6%), 22 441 osób (20,1%) zarejestrowało się po raz pierwszy (przed rokiem 20,4%). W ogólnej liczbie nowych rejestracji udział osób dotychczas niepracujących wyniósł 17,1% (przed rokiem 17,8%), zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy 4,8% (przed rokiem 5,8%), a rejestrujących się mężczyzn 54,0% (przed rokiem 53,5%). Spośród osób nowo zarejestrowanych 57,0% to mieszkańcy miast (przed rokiem również 57,0%).

W I półroczu 2017 r. z ewidencji wyłączono **132 207 osób bezrobotnych** o 11 810 osób (o 8,2%) mniej niż w I półroczu 2016 r. Spośród osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych pracę podjęło **64 399 osób** o 9 341 osób (o 12,7%) mniej niż w I półroczu 2016 r. Podjęcia pracy stanowiły **48,7%** ogółu odpływu bezrobotnych (w I półroczu 2016 r. – 50,4%). Zmniejszyła się o **7 487** (o 12,7%) liczba osób podejmujących zatrudnienie niesubsydiowane. W omawianym okresie w wyniku pomocy urzędów pracy **13 147** osób podjęło zatrudnienie **subsydiowane** (przed rokiem 13 912 osób). W związku z rozpoczęciem szkolenia i stażu z rejestru bezrobotnych wyłączono **13 081** osób - **o 11,4%** mniej niż przed rokiem. Gotowości do pracy nie potwierdziło **28 713** osób bezrobotnych, tj. **21,7%** ogólnej liczby osób wyrejestrowanych w województwie. Z rejestru bezrobotnych wyłączono także **8 466** osób, dobrowolnie rezygnujących ze statusu bezrobotnego oraz **4 946** osób bezrobotnych z powodu odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy w tym w ramach PAI.

Wykres 4. Przyczyny odpływu bezrobotnych w I półroczu 2017 r. (w tys.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

3. Wybrane kategorie osób bezrobotnych

W rejestrach bezrobotnych dominowały osoby nie posiadające prawa do zasiłku (85,8% ogółu bezrobotnych), pracujące przed rejestracją (84,1%), mieszkające w mieście (56,3%) oraz kobiety (51,0%).

Tabela 2. Wybrane kategorie bezrobotnych – koniec czerwca 2016 i 2017 roku.

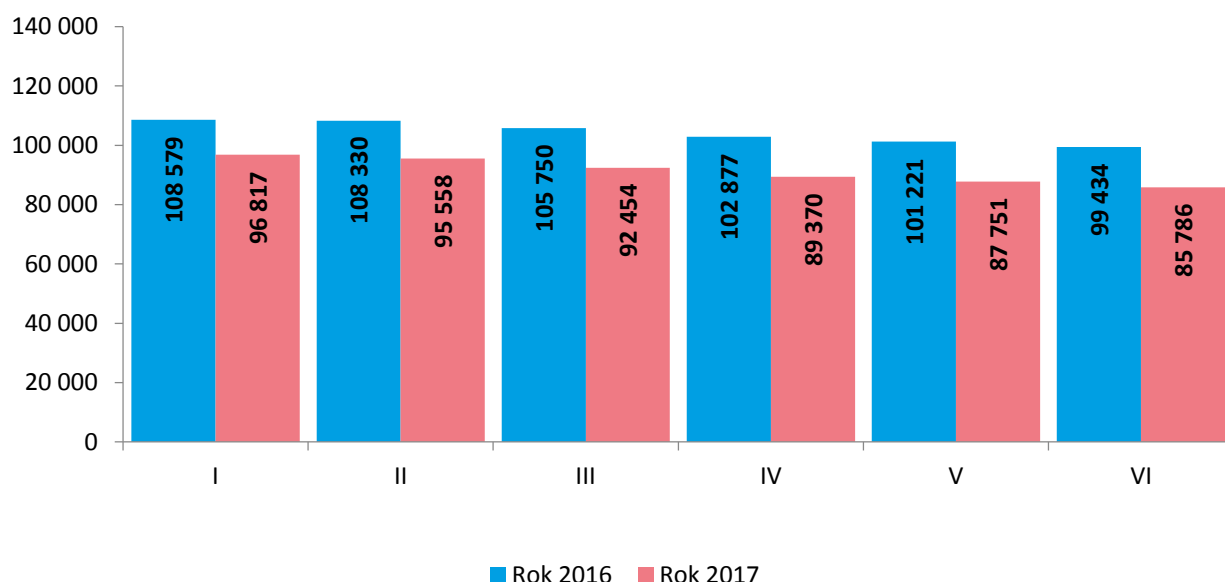
Wyszczególnienie	czerwiec 2016r.	Udział %	czerwiec 2017r.	Udział %
Bezrobotni ogółem	202 025	100,0	168 342	100,0
Kobiety	99 434	49,2	85 786	51,0
Mężczyźni	102 591	50,8	82 556	49,0
Poprzednio pracujący	167 838	83,1	141 501	84,1
Dotychczas nie pracujący	34 187	16,9	26 841	15,9
Zamieszkali na wsi	88 160	43,6	73 508	43,7
Zamieszkali w mieście	113 865	56,4	94 834	56,3
Z prawem do zasiłku	27 601	13,7	23 842	14,2
Bez prawa do zasiłku	174 424	86,3	144 500	85,8
Zwolnieni z przyczyny zakładu pracy	11 676	5,8	9 258	5,5
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	4 504	2,2	3 488	2,1
Cudzoziemcy	1 086	0,5	1 059	0,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

3.1. Bezrobotne kobiety

W czerwcu 2017 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było **85 786 kobiet (51,0%** ogółu bezrobotnych). W porównaniu do czerwca 2016 r. odnotowano spadek liczby bezrobotnych kobiet o 13 648 osób (o 13,7%).

Wykres 5. Liczba bezrobotnych kobiet - koniec czerwca 2016 i 2017 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

W ostatnich 12 miesiącach we wszystkich powiatach odnotowano spadek bezrobotnych kobiet. Największy procentowy spadek liczby bezrobotnych kobiet odnotowano w powiatach: grójeckim (o 36,6%), grodziskim (o 24,9%), wyszkowskim (o 23,5%), mławskim (o 22,3%) i zwoleńskim (o 22,2%). Najmniejszy spadek liczby bezrobotnych kobiet odnotowano w mieście Ostrołęka (o 7,6%) oraz w powiatach: makowskim (o 3,2%), pułtuskim (5,4%), przysuskim (o 7,4%) i szydłowieckim (o 7,6%).

Najwyższy udziały bezrobotnych kobiet odnotowano w mieście Płock (60,4%) oraz w powiatach: płockim (60,3%), sierpeckim (58,1%) i przasnyskim (57,1%), a najniższy udział w powiatach: garwolińskim (42,2%), białobrzeskim (44,9%), lipskim (45,7%), makowskim (46,0%) i przysuskim (46,7%).

W czerwcu 2017 r. - kobiety dominowały w następujących kategoriach bezrobotnych:

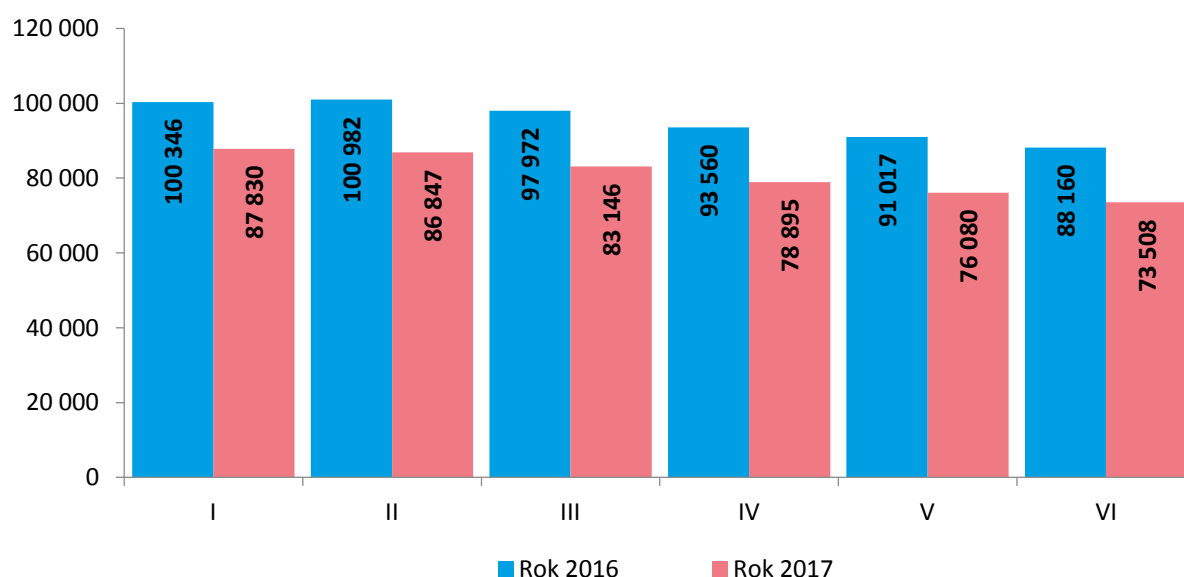
- posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia – **82,9%** ogółu bezrobotnych w tej kategorii;
- posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia – **81,5%** ogółu bezrobotnych w tej kategorii;
- korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej – **61,9%** ogółu bezrobotnych w tej kategorii;

- cudzoziemcy – **60,8%** ogółu bezrobotnych w tej kategorii;
- osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki – **60,1%** ogółu bezrobotnych w tej kategorii;
- do 30 roku życia – **57,7%** ogółu bezrobotnych w tej kategorii;
- zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy – **54,8%** ogółu bezrobotnych w tej kategorii;
- bez doświadczenia zawodowego – **53,5%** ogółu bezrobotnych w tej kategorii;
- dotychczas niepracujące – **53,2%** ogółu bezrobotnych w tej kategorii;
- długotrwale bezrobotni – **52,3%** ogółu bezrobotnych w tej kategorii;
- zamieszkali na wsi – **50,7%** ogółu bezrobotnych w tej kategorii;
- bez kwalifikacji zawodowych – **50,3%** ogółu bezrobotnych w tej kategorii.

3.2. Bezrobotni zamieszkali na wsi

W czerwcu 2017 r. na wsi mieszkało **73 508 bezrobotnych**, w tym 37 282 kobiety (50,7% ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi).

Wykres 6. Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

W porównaniu do czerwca 2016 r. liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o **13 632** osoby (o **15,6%**). W czerwcu 2017 r. bezrobotni zamieszkali na wsi stanowili **43,7%** ogółu zarejestrowanych, tu warto zaznaczyć, że przeważali w 28 powiatach, a w 13 powiatach stanowili 70,0% i więcej. Najwyższym udziałem bezrobotnych zamieszkałych na wsi wyróżniały się powiaty: siedlecki, gdzie bezrobotni mieszkańcy wsi stanowili 97,1%, ostrołęcki (94,8%), plocki (91,6%), przysuski (88,3%)

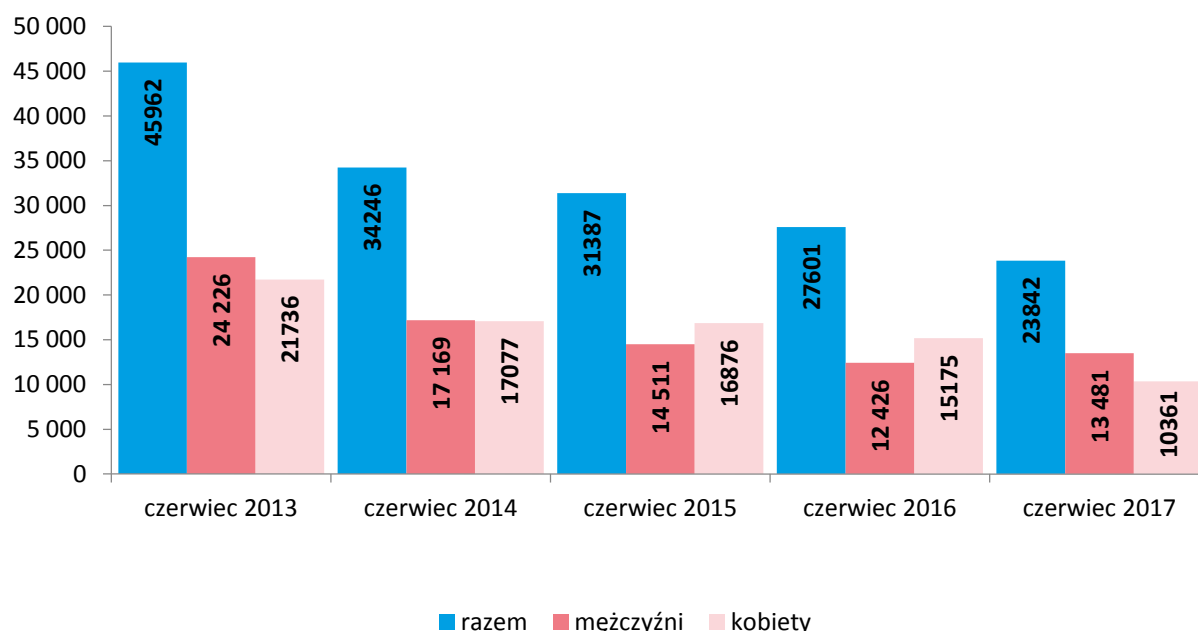
oraz lipski (85,6%), najniższym natomiast powiaty: otwocki (32,9%), pruszkowski (34,8%), wołomiński (36,8%) oraz żyrardowski (39,7%).

W I półroczu 2017 r. w urzędach pracy zarejestrowano **47 954** osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi, o **7 705** osób, tj. o **13,8%** mniej niż w analogicznym okresie 2016 r. W tym samym okresie wyrejestrowano **58 807** osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi, o 4 172 osoby (o 6,6%) mniej niż w analogicznym okresie 2016 r., w tym pracę podjęło **28 486** osób, tj. 48,4% odpływu zamieszkałych na wsi, o 3 330 osób (o 10,5%) mniej niż w analogicznym okresie 2016 r.

3.3. Bezrobotni posiadający prawo do zasiłku.

W czerwcu 2017 r. prawo do zasiłku posiadało **23 842 osoby bezrobotne**, tj. 14,2% ogółu bezrobotnych o 3 759 osób (o 13,6%) mniej niż w czerwcu 2016 r. Prawo to przysługiwało 15,7% kobiet i 12,6% mężczyzn (przed rokiem prawo to przysługiwało 15,3% kobiet oraz 12,1% mężczyzn).

Wykres 7. Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

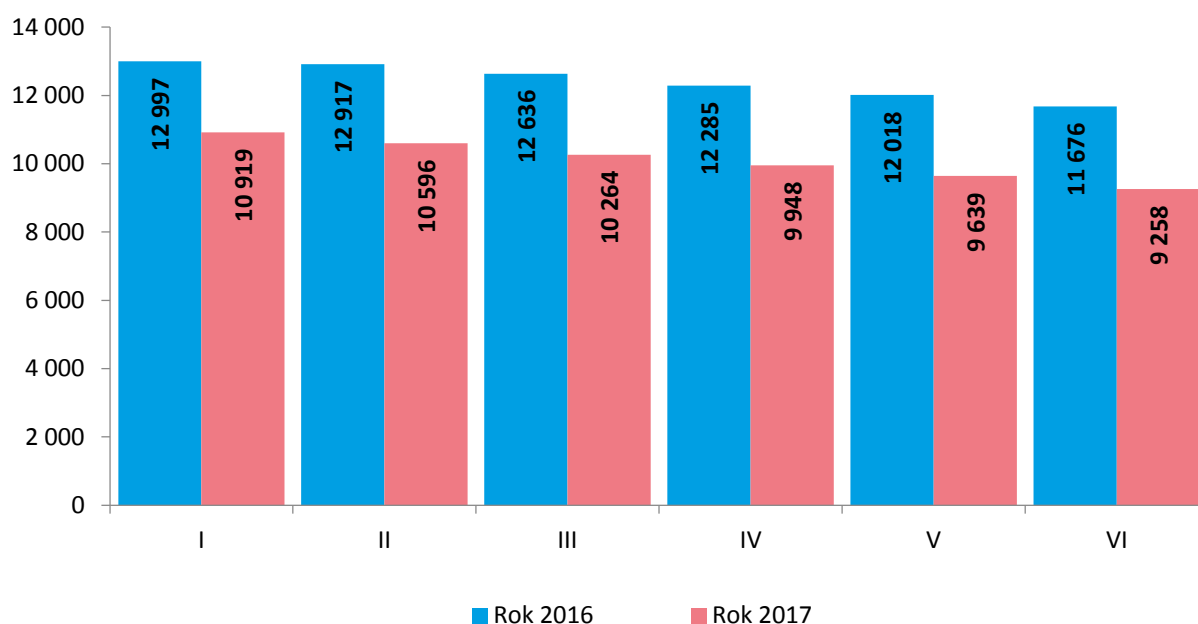
Najniższym udziałem bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku wyróżniały się miasto Ostrołęka (9, 4% ogółu bezrobotnych) oraz powiaty: łosicki (7,6%), ostrowski (8,2%), lipski (8,3%), białobrzeski (9,2%) i ostrołęcki (9,7%). Najwyższy odsetek bezrobotnych z prawem do zasiłku odnotowano w powiatach: grodziskim (22,3%), grójecki (22,0%) i żuromińskim (20,7%).

3.4. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy

W czerwcu 2017 r. liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy wynosiła **9 258** osób, tj. **5,5%** ogółu bezrobotnych, w tym 5 077 kobiet. W odniesieniu czerwca 2016 r. liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy zmniejszyła się o 2 418 osób (o 20,7%).

W I półroczu 2016 r. urzędy pracy zarejestrowały **5 329** osób zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy (spadek o **-1 165** osób, tj. o **17,9%** w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego). Napływ osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy stanowił 4,8% ogółu napływu bezrobotnych w I półroczu 2016 r.

Wykres 8. Liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych sprawozdania MPiPS-01.

Najwyższe udziały osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy odnotowano w Siedlcach (8,3%) i w powiatach: warszawskim zachodnim (9,6%), garwolińskim (9,5%), wołomińskim (8,9%) i legionowskim (8,6%). Najniższy odsetek osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy zanotowano w Płocku (0,3%) oraz w powiatach: lipskim (0,1%), sochaczewskim (0,2%) oraz mławskim (0,6%).

Spośród osób bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy w okresie styczeń - czerwiec 2017 r. zatrudnienie znalazło 3 831 osób, o 381 osób, tj. o 9,0% **mniej** niż w analogicznym okresie 2016 r.

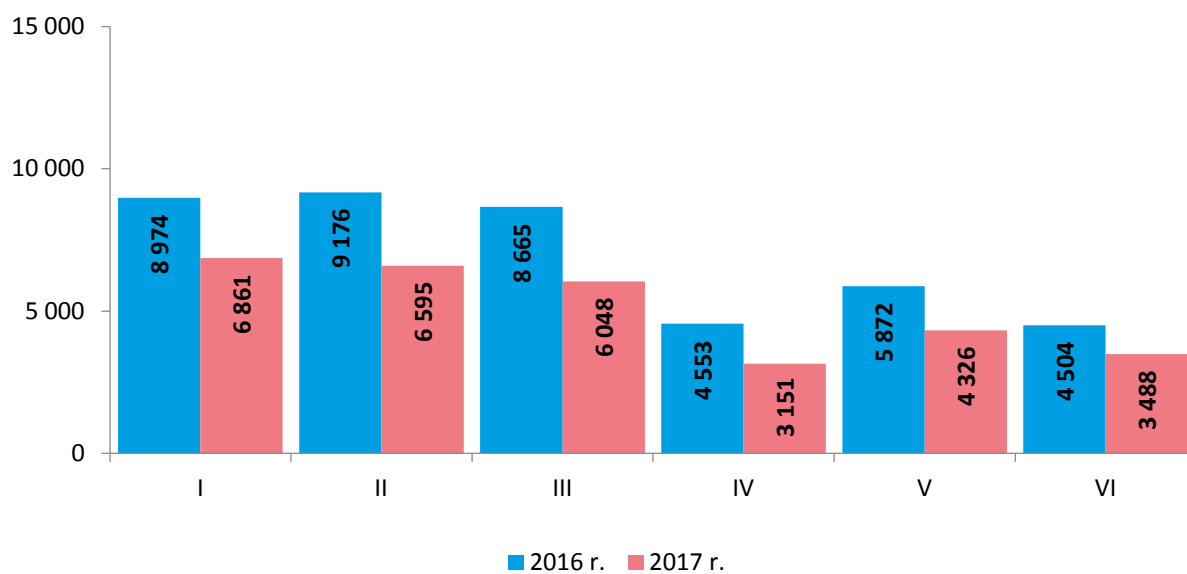
3.5. Osoby bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

Na koniec czerwca 2017 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było **3 488** osób bezrobotnych w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki o 1 016 osób tj. o 22,6% mniej niż rok wcześniej, w tym 2 097 kobiet (61,1% ogółu bezrobotnych w tej kategorii).

Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowili **2,1%** ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Najwyższy udział tej populacji bezrobotnych, znacznie przewyższający udział dla województwa odnotowano w powiatach: wyszkowskim (5,3% ogółu bezrobotnych), ostrowskim i pułtuskim (po 4,6%) oraz makowskim i mławskim (po 4,3%). Najmniejszym udziałem wyróżniały się miasta: Warszawa (1,1%) i Radom (1,3%) oraz powiaty: piaseczyński i pruszkowski (po 1,0%) oraz szydłowiecki i warszawski zachodni (po 1,3%).

Wykres 9. Liczba bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych sprawozdania MPiPS-01.

W I półroczu 2017 r. w urzędach pracy naszego województwa zarejestrowano **10 209** osób bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, tj. 9,1% napływu ogółu bezrobotnych (o 1 831 osób, tj. o 15,2% mniej niż w analogicznym okresie 2016 r.). W tym samym czasie pracę podjęło 4 523 osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, tj. 7,0% ogółu bezrobotnych podejmujących pracę (o 688 osoby, tj. o 13,2% mniej niż w analogicznym okresie 2016 r.).

3.6. Cudzoziemcy

Na koniec czerwca 2017 r. w rejestrach urzędów pracy województwa mazowieckiego zarejestrowanych było **1 059** cudzoziemców, w tym 644 kobiety (60,8% ogółu bezrobotnych w tej kategorii), o 27 osób (o 2,5%) mniej niż rok wcześniej. Najwięcej cudzoziemców zarejestrowanych było w m.st. Warszawie - 583 osoby, tj. 55,1% tej populacji bezrobotnych w województwie.

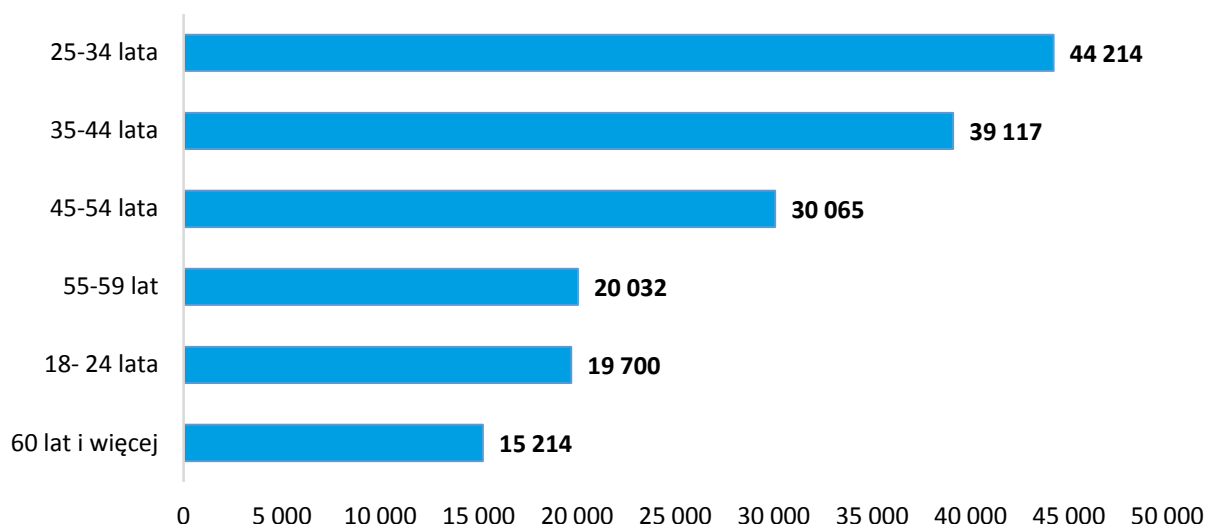
W I półroczu 2017 r. w urzędach pracy zarejestrowano 702 bezrobotnych cudzoziemców, o 62 osoby (o 8,1%) mniej niż w analogicznym okresie 2016 r., pracę w tym samym czasie podjęło 279 cudzoziemców o 25 osób (o 8,2%) mniej niż w I półroczu 2016 r.

4. Struktura bezrobotnych według wieku, wykształcenia, stażu pracy oraz czasu pozostawiania bez pracy.

4.1. Bezrobotni według wieku.

Biorąc pod uwagę wiek bezrobotnych na koniec czerwca 2017 r. najliczniejsze grupy bezrobotnych stanowiły osoby w wieku: 25-34 lata – 44 214 osób (26,3% ogółu bezrobotnych) oraz 35-44 lata – 39 117 osób (23,2%).

Wykres 10. Liczba bezrobotnych według wieku – koniec czerwca 2017 r. (w tys.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych załącznika nr 1 do sprawozdania MPiPS-01.

Największy udział bezrobotnych w wieku 25-34 lata w ogólnej liczbie bezrobotnych odnotowano w powiatach: siedleckim (34,7%), łosickim (32,6%), ostrołęckim (32,0%), lipskim (31,8%), sokołowskim (31,6%) i zwoleńskim (30,1%). Najmniejszym udziałem wyróżniało się m. st. Warszawa (21,0%) oraz powiaty: warszawski zachodni (21,0%), pruszkowski (22,6%), piaseczyński (23,2%) i otwocki (23,5%).

Tabela 3. Liczba bezrobotnych według wieku - koniec czerwca 2016 r. i 2017 r.

	czerwiec 2016		czerwiec 2017	
	Osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem w %	Osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem w %
ogółem	202 025	100,0	168 342	100,0
w tym w wieku:				
18-24 lata	26 070	12,9	19 700	11,7
25-34 lata	53 916	26,7	44 214	26,3
35-44 lata	46 314	22,9	39 117	23,2
45-54 lata	36 756	18,2	30 065	17,9
55-59 lat	24 101	11,9	20 032	11,9
60-64 lata	14 868	7,4	15 214	9,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MPiPS-01.

W odniesieniu do czerwca 2016 r. tylko w grupie wiekowej 60 - 64 lata odnotowano wzrost o **346** (2,3%) liczby osób bezrobotnych , w pozostałych grupach nastąpił spadek.

4.2. Bezrobotni według poziomu wykształcenia

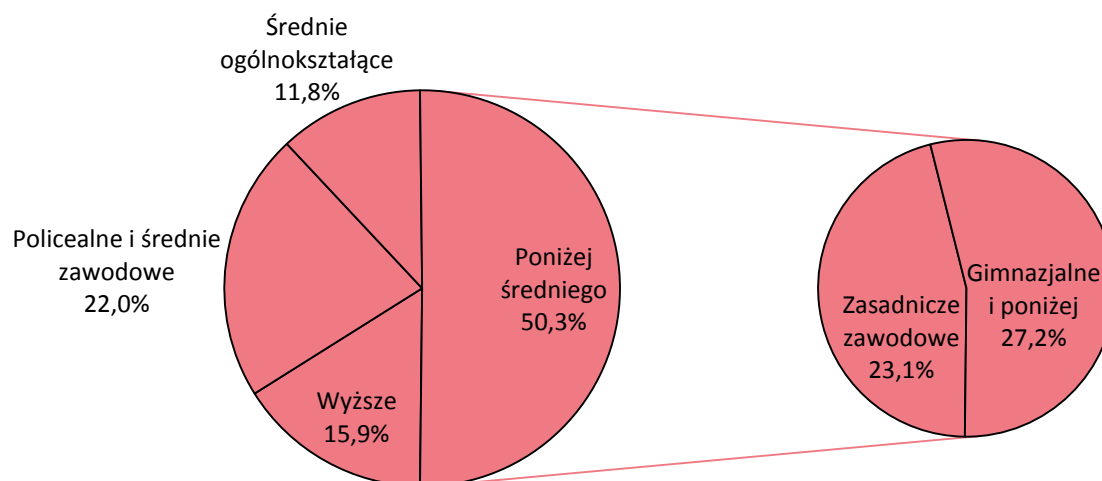
Nadal jedną z przyczyn utrudniających znalezienie pracy jest niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych. Na koniec czerwca 2017 r. wykształcenie niższe od średniego posiadało 84 747 osób (**50,3%** ogółu bezrobotnych), z tego:

- 38 906 osób posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe (23,1% ogółu bezrobotnych),
- 45 841 osób posiadały wykształcenie gimnazjalne i poniżej (27,2%).

W odniesieniu do czerwca 2016 r. liczba bezrobotnych legitymujących się wykształceniem poniżej średniego zmniejszyła się o 18 774 osoby (o 18,1%).

Najwięcej bezrobotnych z wykształceniem poniżej średniego odnotowano w powiatach: białobrzeskim – 63,4% ogółu bezrobotnych, nowodworski - 63,3%, płońskim – 61,3%, i szydłowieckim – 60,0%. W Warszawie wykształcenie niższe od średniego posiadało 36,1% ogółu bezrobotnych.

Wykres 11. Liczba bezrobotnych według wykształcenia - koniec czerwca 2017 r. (w %).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MPiPS-01.

Z roku na rok wzrasta udział bezrobotnych z wykształceniem wyższym w liczbie bezrobotnych ogółem. W czerwcu 2017 r. ich udział wyniósł 15,9% (rok wcześniej 15,2%). Najwyższym udziałem bezrobotnych legitymujących się wykształceniem wyższym wyróżniały się: miasta: Warszawa (29,9% ogółu bezrobotnych), Siedlce (22,8%) oraz powiaty: warszawski zachodni (21,4%), pruszkowski (19,7%), piaseczyński (18,8%) i grodziski (18,6%). Najmniejszym udziałem wyróżniały się powiaty: makowski (7,2%), garwoliński i płoński (po 8,1%), szydłowiecki (8,4%), białobrzeski (8,6%) i przysuski (8,8%).

Tabela 4. Liczba bezrobotni według wykształcenia - koniec czerwca 2016 r. i 2017 r.

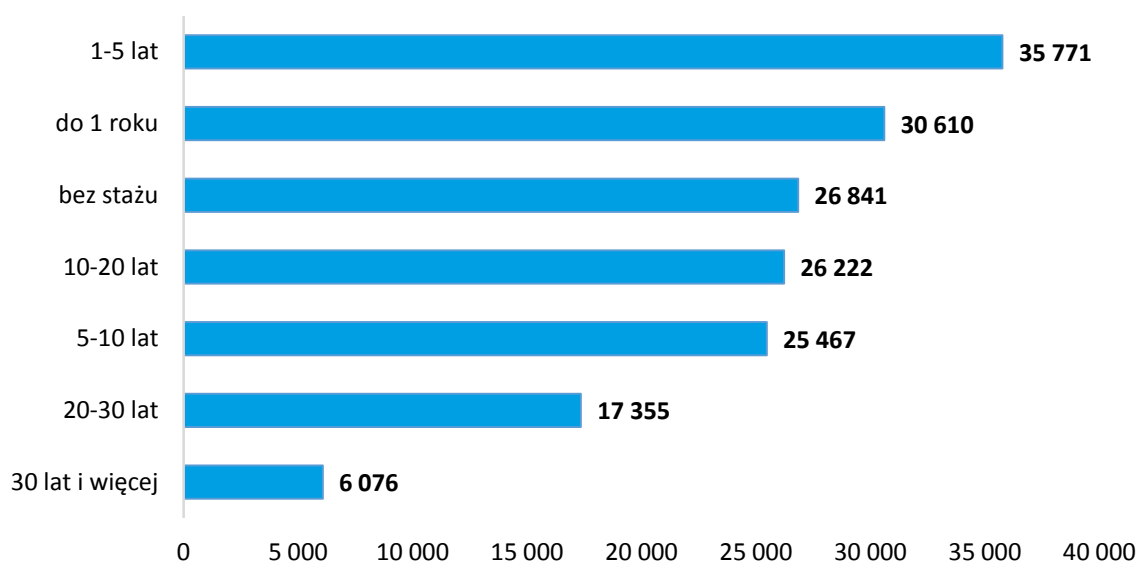
Wyszczególnienie	czerwiec 2016		czerwiec 2017	
	Osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem w %	Osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem w %
ogółem	202 025	100,0	168 342	100,0
w tym z wykształceniem :				
wyższym	30 615	15,2	26 767	15,9
policealnym i średnim zawodowym	44 294	21,9	36 949	22,0
średnim ogólnokształcącym	23 595	11,7	19 879	11,8
zasadniczym zawodowym	48 001	23,7	38 906	23,1
gimnazjalnym i poniżej	55 520	27,5	45 841	27,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MPiPS-01.

W odniesieniu do czerwca 2015 r. we wszystkich grupach określających poziom wykształcenia spadła liczba bezrobotnych.

4.3. Bezrobotni według stażu pracy

Ze względu na staż pracy w końcu czerwca 2017 r. podobnie jak i w kraju najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby pracujące od 1 roku do 5 lat – 35 771 osób (21,3% ogółu bezrobotnych), następnie osoby, które posiadały stażu pracy do 1 roku – 30 610 osób (18,2%).

Wykres 12. Liczba bezrobotnych według stażu pracy - koniec czerwca 2017 r. (w tys.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MPiPS-01.

W odniesieniu do czerwca poprzedniego roku we wszystkich grupach określających staż pracy nastąpił spadek liczby bezrobotnych.

Tabela 5. Liczba bezrobotnych według stażu pracy – koniec czerwca 2016 r. i 2017 r.

Wyszczególnienie	czerwiec 2016		czerwiec 2017	
	Osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem w %	Osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem w %
ogółem	202 025	100,0	168 342	100,0
w tym ze stażem:				
do 1 roku	35 746	17,7	30 610	18,2
1-5 lat	42 417	21,0	35 771	21,3
5-10 lat	30 214	15,0	25 467	15,1
10-20 lat	31 059	15,4	26 222	15,6
20-30 lat	20 819	10,3	17 355	10,3
30 i więcej	7 583	3,7	6 076	3,6
bez stażu	34 187	16,9	26 841	15,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MPiPS-01.

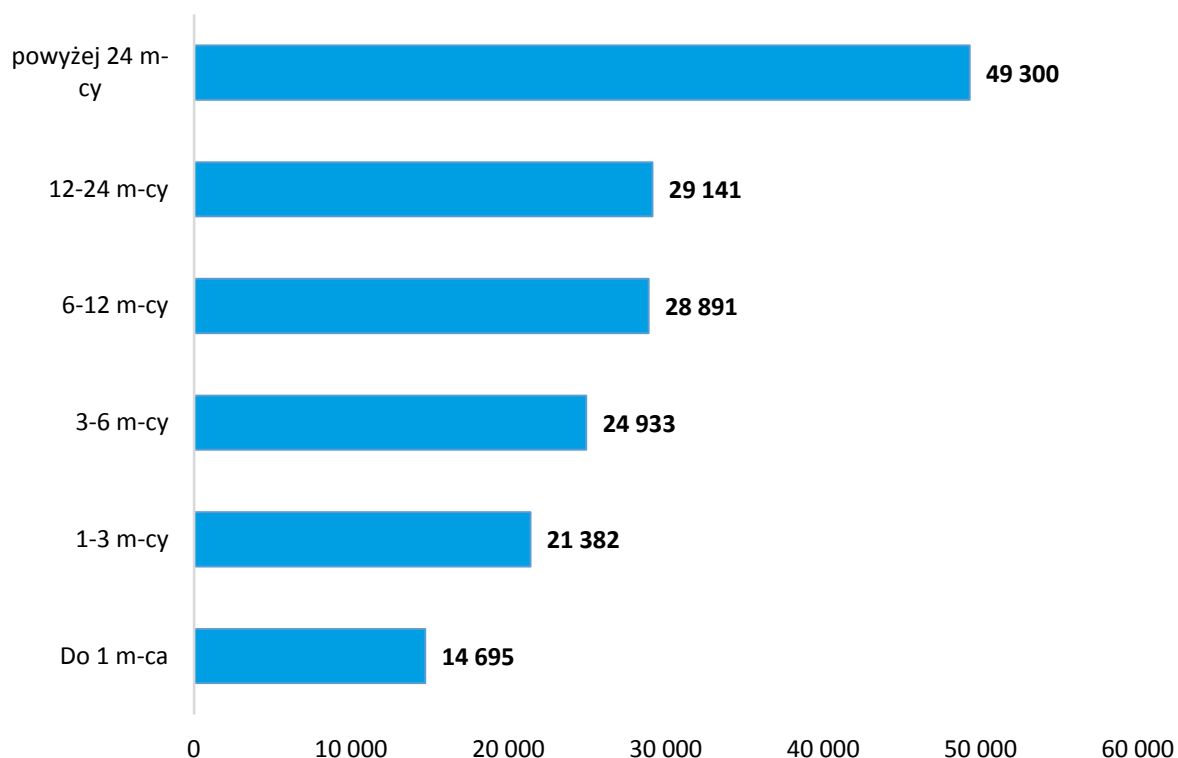
Bezrobotni, którzy nie posiadali stażu pracy stanowili 15,9% ogółu bezrobotnych (**26 841** osób). Najwyższym udziałem bezrobotnych bez stażu pracy wyróżniały się w powiaty: makowski (30,1% ogółu bezrobotnych), przasnyski (25,3%) oraz lipski (24,5%). Najmniejszy udział tej grupy bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem zanotowano w m. st. Warszawa (8,5%) oraz w powiatach: żyrardowskim (10,6%), warszawskim zachodnim (10,7%) i otwockim (10,8%).

4.4. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Biorąc pod uwagę czas pozostawania bezrobotnych bez pracy, wśród zarejestrowanych bezrobotnych na koniec czerwca 2017 r. najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni poszukujący zatrudnienia: powyżej 24 miesięcy – 49 300 osób (29,3% ogółu bezrobotnych) oraz którzy pozostawali bez pracy od 12 do 24 miesięcy – 29 141 osób (17,3%).

Najwyższe udziały bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych odnotowano w miastach: Ostrołęka (36,5% ogółu bezrobotnych) i Radom (35,6%) oraz w powiatach: przysuskim (40,0%), sierpeckim (38,5%), makowskim (38,1%) i garwolińskim (35,0%). Najniższy odsetek tej populacji bezrobotnych odnotowano w powiatach: wyszkowskim (12,2%), grójeckim (13,4%) i grodziskim (15,7%).

Wykres 13. Liczba bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy - koniec czerwca 2017 r. (w tys.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MPiPS-01.

W odniesieniu do czerwca 2015 r. we wszystkich grupach określających czasu pozostawania bez pracy odnotowano **spadek** liczba bezrobotnych.

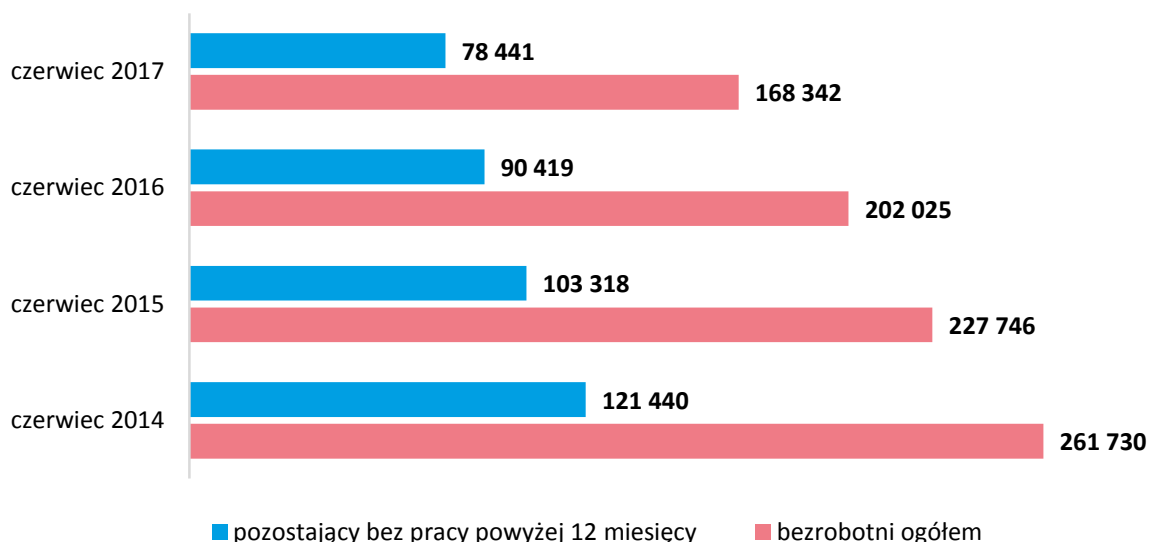
Tabela 6. Liczba bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy - koniec czerwca 2016 r. i 2017 r.

Wyszczególnienie	czerwiec 2016		czerwiec 2017	
	ogółem	udział w liczbie bezrobotnych ogółem w %	ogółem	udział w liczbie bezrobotnych ogółem w %
ogółem	202 025	100,0	168 342	100,0
w tym pozostający bez pracy:				
do 1 miesiąca	17 438	8,6	14 695	8,7
1-3 miesiące	26 286	13,0	21 382	12,7
3-6 miesięcy	30 759	15,2	24 933	14,8
6-12 miesięcy	37 123	18,4	28 891	17,2
12-24 miesięcy	34 188	17,0	29 141	17,3
Powyżej 24 miesięcy	56 231	27,8	49 300	29,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MPiPS-01.

W czerwcu 2017 r. na Mazowszu bez pracy powyżej 12 miesięcy pozostawało 78 441 osób, tj. 46,6% ogółu bezrobotnych.

Wykres 14. Liczba bezrobotnych ogółem oraz pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy- koniec czerwca 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MPiPS-01.

Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy to przede wszystkim osoby:

- legitymujące się wykształceniem poniżej średniego – 55,5% populacji bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy (43 538 osób);
- osoby w wieku 35 - 44 lata – 23,7% ogółu bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy (18 599 osób);
- osoby ze stażem 1-5 lat – 20,1% populacji bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy (15 759 osób).

5. Bezrobotni według grup zawodów i specjalności

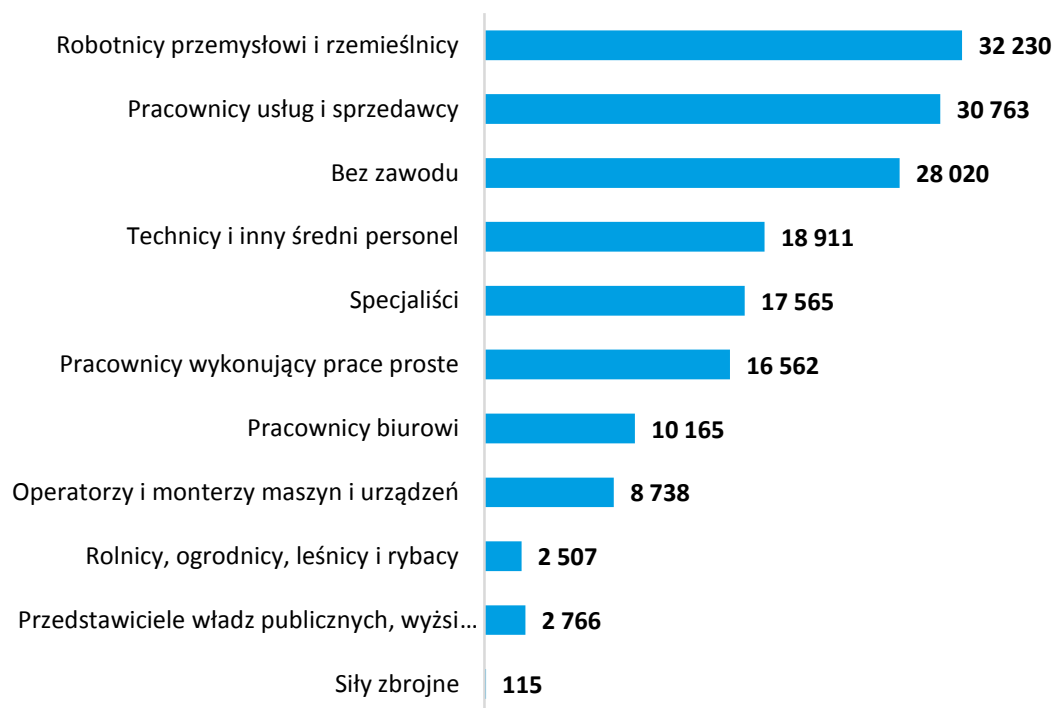
Obligatoryjna statystyka dotycząca struktury bezrobotnych oraz ofert pracy według zawodów i specjalności - sporządzana w cyklach półrocznych - umożliwia obserwację zjawiska bezrobocia od strony podaży oraz popytu na pracę w danych zawodach.

Spośród **168 342** osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy województwa mazowieckiego na koniec czerwca 2017 r., zawód wyuczony posiadało **140 322** osoby bezrobotnych (83,4% ogółu bezrobotnych). Z liczby bezrobotnych ogółem, poprzednio pracowało **141 501** osób (84,1% ogółu bezrobotnych).

Biorąc pod uwagę grupy wielkie określone w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności, najliczniejszą wśród bezrobotnych była grupa **robotników przemysłowych i rzemieślników**. W końcu czerwca br. do tej grupy zaliczono **32 230** osób bezrobotnych, tj. **19,1%** ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (rok wcześniej – **40 252** osoby bezrobotne, tj. 19,9% ogółu bezrobotnych). Drugą grupę pod względem liczebności stanowili bezrobotni należący do grupy **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy**, którzy liczyli **30 763** osoby, tj. **18,3%** ogółu bezrobotnych (w czerwcu 2016 r. – 36 004 osoby bezrobotnych, tj.

17,8% ogółu bezrobotnych). Trudności ze znalezieniem pracy mieli także bezrobotni **bez zawodu** - w czerwcu br. bez pracy pozostawało **28 020** osób bezrobotnych pozostawało w tej grupie, tj. **16,6%** ogółu bezrobotnych (rok wcześniej – 33 804 osoby bezrobotnych, tj. 16,7% ogółu bezrobotnych) oraz **technicy i inny średni personel**, którzy liczyli **18 911** osób, tj. **11,2%** ogółu bezrobotnych (w czerwcu 2016 r. – 22 401 osób bezrobotnych, tj. 11,1% ogółu bezrobotnych).

Wykres 15. Bezrobotni według wielkich grup zawodów - koniec czerwca 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01.

Najmniej liczna grupa bezrobotnych, to grupa **siły zbrojne** – **115** osób bezrobotnych, tj. 0,1% ogółu bezrobotnych (w czerwcu 2016 r. - 144 osoby, tj. 0,1%).

Tabela 7. Bezrobotni według wielkich grup zawodów – koniec czerwca 2016 r. i 2017 r.

Grupa zawodowa		Stan		Wzrost/spadek	
Kod	Nazwa	na koniec czerwca 2016 r.	na koniec czerwca 2017 r.	w tys.	w %
ogółem województwo, w tym:		202 025	168 342	-33 683	-16,7
0	Siły zbrojne	144	115	-29	-20,1
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	3 116	2 766	-350	-11,2
2	Specjaliści	20 261	17 565	-2 696	-13,3
3	Technicy i inny średni personel	22 401	18 911	-3 490	-15,6
4	Pracownicy biurowi	12 074	10 165	-1 909	-15,8
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	36 004	30 763	-5 241	-14,6
6	Rolnicy, ogrodnicy i rybacy	3 068	2 507	-561	-18,3
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	40 252	32 230	-8 022	-19,9

8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	10 723	8 738	-1 985	-18,5
9	Pracownicy przy pracach prostych	20 178	16 562	-3 616	-17,9
0	Bez zawodu	33 804	28 020	-5 784	-17,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01.

Największy procentowy spadek bezrobocia nastąpił w grupie **siły zbrojne o 20,1%** (29 osób) oraz w grupie **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy o 19,9%** (o 8 022 osoby).

Według elementarnych grup zawodów, spośród 168 342 osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w czerwcu 2017 r., najliczniejszą grupę stanowili sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) (kod 5223) do których zaliczono –15 294 osoby, tj. 9,1% ogółu bezrobotnych (rok wcześniej 17 887 osób, tj.8,9%).

Pozostałe grupy zawodowe najliczniej reprezentowali:

- (4110) pracownicy obsługi biurowej 4 192 osoby (rok wcześniej 4 798 osób),
- (9313) robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym 3 346 osób (rok wcześniej 4 251 osób),
- (5153) gospodarze budynków 3 275 osób (rok wcześniej 4 000 osób),
- (7222) ślusarze i pokrewni 3 155 osób (rok wcześniej 3 930 osób),
- (5120) kucharze 3 045 osób (rok wcześniej 3 656 osób),
- (7231) mechanicy pojazdów samochodowych 3 005 osób (rok wcześniej 3 769 osób),
- (9112) pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne 2 923 osoby (rok wcześniej 3 552 osoby),
- (9329) robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani 2 853 osoby (rok wcześniej 3 603 osoby),
- (3314) średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych 2 652 osoby (rok wcześniej 3 081 osób),
- (7112) murarze i pokrewni 2 465 osób (rok wcześniej 3 063 osoby),
- (3115) technicy mechanicy 2 216 osób (rok wcześniej 2 748 osób),
- (4321) magazynierzy i pokrewni 2 179 osób (rok wcześniej 2 778 osób),
- (5141) fryzjerzy 2 121 osób (rok wcześniej 2 341 osób).

Biorąc pod uwagę sześciocyfrowe kody zawodów i specjalności, najwięcej bezrobotnych zakwalifikowano do następujących zawodów i specjalności:

- sprzedawca 13 625 osób (rok wcześniej 16 317 osób),
- pomocniczy robotnik budowlany 3 346 osób (rok wcześniej 4 251 osób),
- robotnik gospodarczy 3 166 osób (rok wcześniej 3 890 osób),

– ślusarz	2 983 osoby (rok wcześniej 3 746 osób),
– kucharz	2 960 osób (rok wcześniej 3 586 osób),
– technik ekonomista	2 429 osób (rok wcześniej 2 831 osób),
– technik prac biurowych	2 391 osób (rok wcześniej 2 969 osób),
– murarz	2 095 osób (rok wcześniej 2 609 osób),
– pomocniczy robotnik	
w przemyśle przetwórczym	2 005 osób (rok wcześniej 2 551 osób),
– magazynier	1 968 osób (rok wcześniej 2 516 osób),
– sprzątaczką biurową	1 892 osoby (rok wcześniej 2 367 osób),
– krawiec	1 881 osób (rok wcześniej 2 301 osób),
– pozostali pracownicy obsługi biurowej	1 734 osoby (rok wcześniej 1 752 osoby),
– fryzjer	1 734 osoby (rok wcześniej 1 982 osoby),
– ekonomista	1 695 osób (rok wcześniej 1 898 osób),
– technik mechanik	1 646 osób (rok wcześniej 2 090 osób),
– mechanik pojazdów samochodowych	1 431 osób (rok wcześniej 1 828 osób),
– robotnik placowy	1 389 osób (rok wcześniej 1 635 osób),
– szwaczka ręczna	1 343 osoby (rok wcześniej 1 655 osób).

Warto zauważyć, że wśród zawodów generujących bezrobocie (powyżej 1 000 osób) największy udział kobiet wystąpił w zawodach:

– szwaczka ręczna	98,9% zarejestrowanych w tym zawodzie stanowią kobiety,
– fryzjer	96,7%, zarejestrowanych w tym zawodzie stanowią kobiety,
– sprzątaczką biurową	95,5% zarejestrowanych w tym zawodzie stanowią kobiety,
– krawiec	95,3% zarejestrowanych w tym zawodzie stanowią kobiety,
– sprzedawca	86,5% zarejestrowanych w tym zawodzie stanowią kobiety,
– technik ekonomista	85,2% zarejestrowanych w tym zawodzie stanowią kobiety,
– technik prac biurowych	83,7% zarejestrowanych w tym zawodzie stanowią kobiety,
– pozostali pracownicy	
obsługi biurowej	83,0%, zarejestrowanych w tym zawodzie stanowią kobiety,
– kelner	80,1% zarejestrowanych w tym zawodzie stanowią kobiety,
– pakowacz ręczny	77,7% zarejestrowanych w tym zawodzie stanowią kobiety,
– kucharz	76,3% zarejestrowanych w tym zawodzie stanowią kobiety,
– ekonomista	71,7% zarejestrowanych w tym zawodzie stanowią kobiety.

Były to również zawody najwyżej występujące w rankingu bezrobotnych kobiet w województwie:

sprzedawca – 11 783 zarejestrowane kobiety, **kucharz – 2 257** kobiet, **technik ekonomista – 2 070**

kobiet, **technik prac biurowych – 2 001** kobiet, **sprzątaczką biurową – 1 807** kobiet, **krawiec – 1 792** kobiety, **fryzjer – 1 677** kobiet.

Spośród zawodów wymagających wykształcenia wyższego do najliczniej reprezentowanych przez bezrobotnych należą:

- ekonomista 1 695 osób (rok wcześniej 1 898 osób),
- specjalista administracji publicznej 837 osób (rok wcześniej 974 osoby),
- pedagog 731 osób (rok wcześniej 835 osób),
- specjalista do spraw marketingu i handlu 635 osób (rok wcześniej 792 osoby),
- specjalista bankowości 400 osób (rok wcześniej 436osób).

Należy zaznaczyć, że wśród ogółu bezrobotnych - **osoby bez zawodu** stanowiły 16,6% (28 020osób) i zajmowały pierwsze miejsce w rankingu bezrobotnych we wszystkich 42 powiatach.

5.1. Bezrobotni poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według zawodów.

Na koniec czerwca 2017 r. spośród **141 501** osób bezrobotnych poprzednio pracujących –**65 178** osób, tj. 46,1% bezrobotnych poprzednio pracujących, pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy. Według wielkich grup zawodów, najwięcej osób pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy w następujących grupach:

- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 14 842 osoby, tj. 22,8% ogółu poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy (rok wcześniej 18 036 osób, tj. 24,2%),
- pracownicy usług i sprzedawcy – 13 918 osób, tj. 21,4% (rok wcześniej 15 336 osób, tj. 20,6%),
- pracownicy wykonujące prace proste – 8 414 osób, tj. 12,9% (w poprzednim roku 9 932 osoby, tj. 13,3%).

Wykres 16. Bezrobotni poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy wg wielkich grup zawodów – koniec czerwca 2017 r. (w tys.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01.

Tabela 8. Udział bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogółem bezrobotnych poprzednio pracujących - koniec czerwca 2017 r.

Grupa zawodowa		Bezrobotni na koniec czerwca 2017 r.		
Kod	Nazwa	Ogółem poprzednio pracujący	w tym poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	
		w liczbach bezwzględnych		% udział w ogółem
ogółem województwo, w tym:		141 501	65 178	46,1
0	Siły zbrojne	97	30	30,9
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2 756	1 076	39,0
2	Specjaliści	15 384	5 984	38,9
3	Technicy i inny średni personel	16 443	7 494	45,6
4	Pracownicy biurowi	9 901	4 414	44,6
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	29 326	13 918	47,5
6	Rolnicy, ogrodnicy leśnicy i rybacy	2 148	1 172	54,6
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	30 362	14 842	48,9
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	8 528	4 030	47,3
9	Pracownicy wykonujący prace proste	16 368	8 414	51,4
0	Bez zawodu	10 188	3 804	37,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01.

Najwyższy udział bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w liczbie bezrobotnych ogółem poprzednio pracujących danych grup zawodów, odnotowano w grupie **rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy** – 54,6% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących w tej grupie zawodów oraz w grupie **pracownicy wykonujący prace proste** – 51,4%. Na uwagę zasługuje fakt, że w grupach zawodowych wymagających wyższych kwalifikacji zawodowych, odsetek osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy jest niższy niż w pozostałych grupach, na przykład w grupie **specjaliści** udział długotrwale bezrobotnych poprzednio pracujących wyniósł 38,9%.

W rankingu zawodów i specjalności, w których bezrobotni pozostawali bez pracy powyżej 12 miesięcy, w zdecydowanej większości na pierwszych miejscach pojawiają się te same zawody co w rankingu bezrobotnych ogółem:

– sprzedawca	6 765 osób (rok wcześniej 7 374 osoby),
– pomocniczy robotnik budowlany	1 689 osób (rok wcześniej 2 096 osób),
– robotnik gospodarczy	1 623 osoby (rok wcześniej 1 973 osoby),
– ślusarz	1 469 osób (rok wcześniej 1 807 osób),
– technik prac biurowych	1 320 osób (rok wcześniej 1 495 osób),
– murarz	1 140 osób (rok wcześniej 1 354 osoby),
– kucharz	1 089 osób (rok wcześniej 1 205 osób),
– pomocniczy robotnik w przemśle przetwórczym	1 064 osoby (rok wcześniej 1 306 osób),
– sprzątaczkę biurową	1 038 osoby (rok wcześniej 1 223 osoby),
– technik ekonomista	1 036 osób (rok wcześniej 1 187 osób),
– krawiec	913 osób (rok wcześniej 1.073 osoby),
– robotnik placowy	816 osób (rok wcześniej 945 osób),
– magazynier	764 osoby (rok wcześniej 965 osób),
– szwaczka ręczna	761 osób (rok wcześniej 936 osób),
– fryzjer	744 osoby (rok wcześniej 745 osób),
– technik mechanik	719 osób (rok wcześniej 852 osoby),
– ekonomista	688 osób (rok wcześniej 754 osoby).

Ponadto z grupy bezrobotnych **bez zawodu** – **3 804** osoby poszukiwało pracy ponad 12 miesięcy, tj. 13,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych bez zawodu (w poprzednim roku 3 653 osób – 10,8%).

W rankingu zawodów i specjalności (dla 100 osób i więcej), w których bezrobotni pozostawali bez pracy powyżej 12 miesięcy najwyższe udziały odnotowano dla następujących zawodów:

– pomoc domowa	63,1% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w tym zawodzie (159 osób),
– kierowca ciągnika rolniczego	59,5% (113 osób),
– robotnik placowy	58,7% (816 osób),
– mechanik samochodów ciężarowych	58,5% (100 osób),
– technik ochrony fizycznej osób i mienia	57,5% (115 osób),
– opiekunka domowa	57,1% (57,1 osoby),
– Dozorca	57,1% (298 osób),
– Betoniarz	56,9% (206 osób),
– szwaczka ręczna	56,7% (761 osób),
– obuwnik przemysłowy	56,3% (369 osób),
– salowa	56,2% (176 osób),
– technik prac biurowych	55,2% (1 320 osób),
– malarz budowlany	55,2% (443 osoby).

6. Bezrobotni poprzednio pracujący według sekcji działalności gospodarczej (wg PKD).

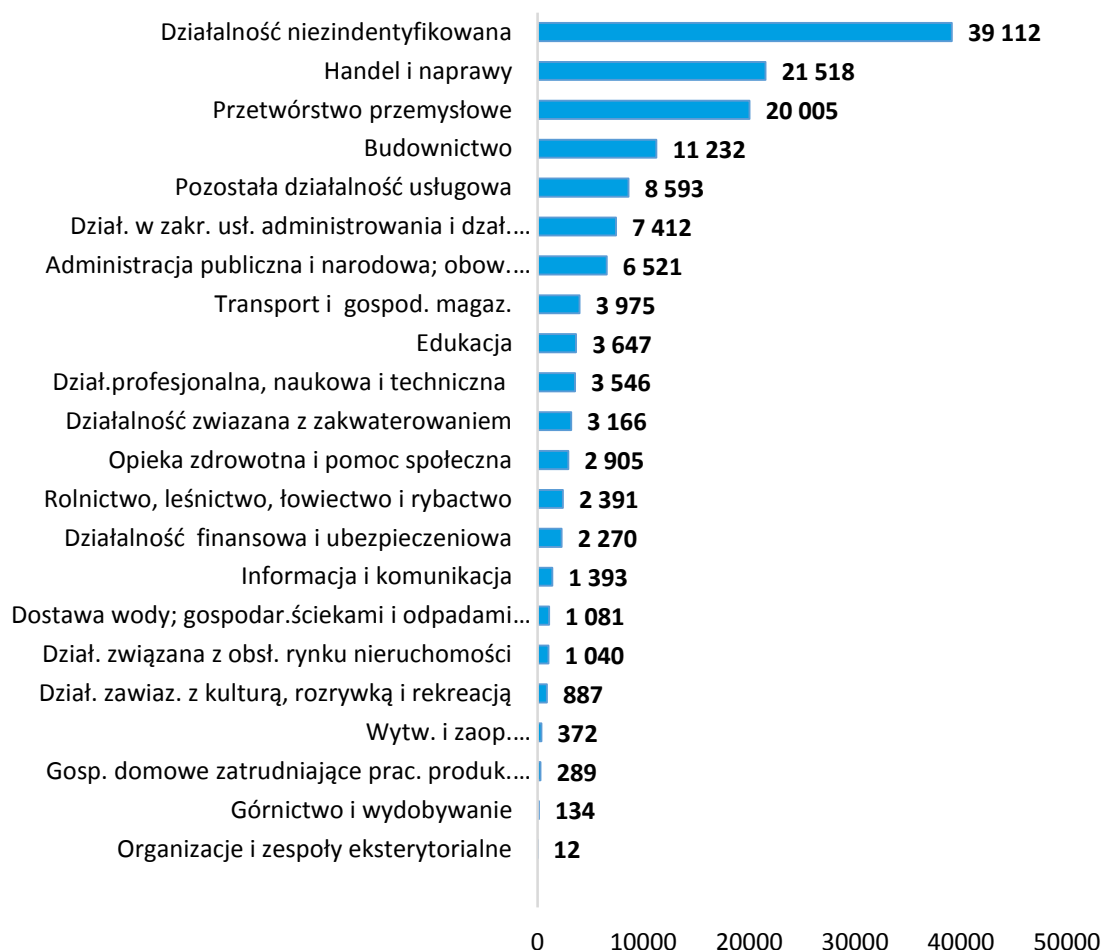
Wśród bezrobotnych dominują osoby, które pracowały przed nabyciem statusu bezrobotnego. Na koniec I półrocza 2017 r. populacja tych bezrobotnych liczyła **141 501** osób, tj. 84,1% ogółu bezrobotnych i była mniejsza w porównaniu do końca czerwca poprzedniego roku o 26 337 osób (o 15,7%).

Na koniec czerwca 2017 r. najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby, które pracowały w zakładach należących do sekcji: **handel hurtowy detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle** – 21 518 osób, tj. 15,2% bezrobotnych poprzednio pracujących o 3 525 osób (o 14,1%) mniej niż w czerwcu 2016 r. Następną liczną grupą byli bezrobotni poprzednio pracujący w sekcji **przetwórstwo przemysłowe**. Z zakładów tych pochodziło 20 005 osób bezrobotnych, tj. 14,1% populacji bezrobotnych poprzednio pracujących i było ich o 4 332 osoby (o 17,8%) mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Pracujący w sekcji **budownictwo** stanowili 7,9 % (11 232 osoby) bezrobotnych poprzednio pracujących o 2 648 osób (o 19,1%) mniej niż w czerwcu 2016 r. Z kolei poprzednio pracujący w sekcji **pozostała działalność usługowa** stanowili 6,1% (8 593 osoby) bezrobotnych poprzednio pracujących o 1 723 osoby (o 16,7%) mniej niż rok wcześniej.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy we wszystkich sekcjach PKD odnotowano spadek liczby bezrobotnych. Największy procentowy spadek bezrobocia odnotowano w sekcjach: **wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych** - o 21,4% (o 101 osób), **dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz**

działalność związana z rekultywacją - o 20,9%(o 286 osób), **górnictwo i wydobywanie** – o 20,7% (o 35 osób) oraz **organizacje i zespoły eksterytorialne** - o 20,0%(o 3 osoby).

Wykres 17. Bezrobotni poprzednio pracujący według sekcji PKD – koniec czerwca 2017 r. (w tys.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS-01.

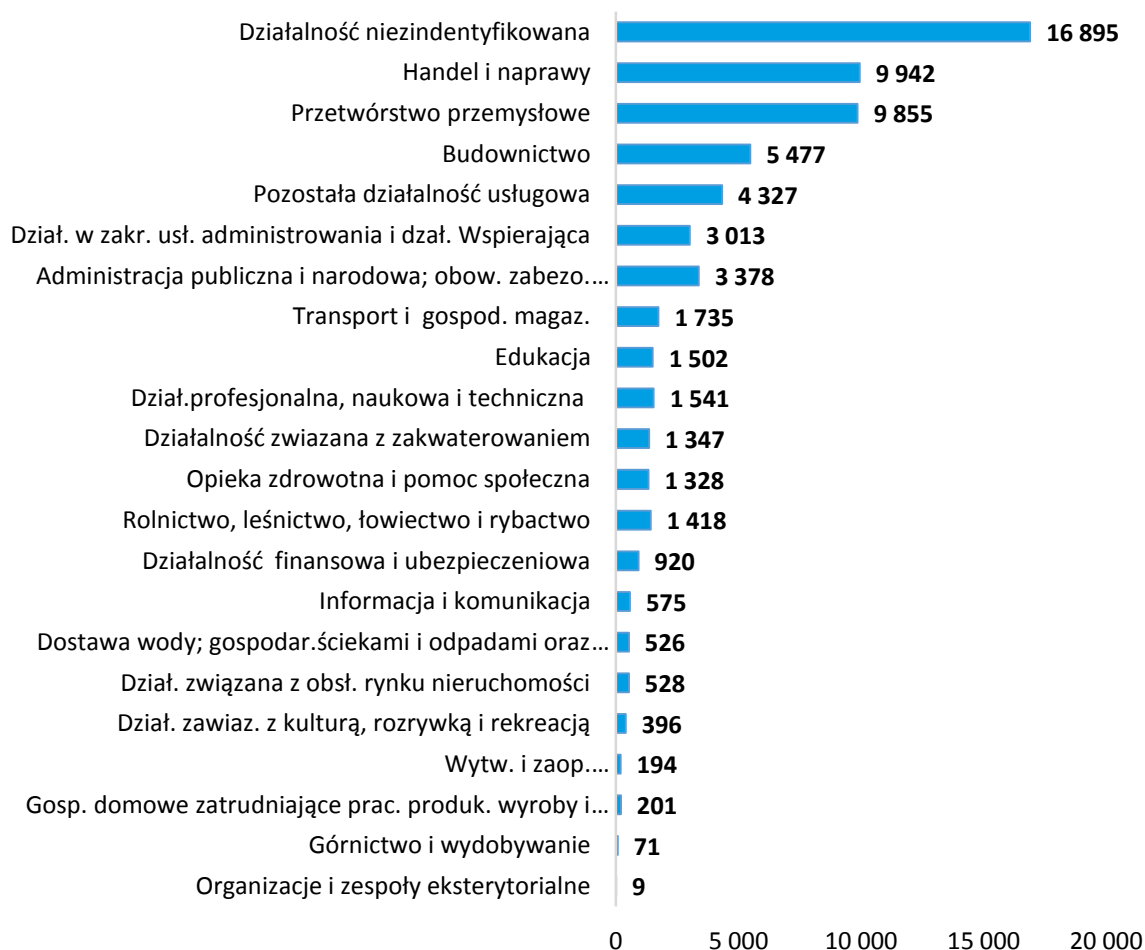
6.1. Bezrobotni poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według PKD.

W czerwcu 2017 r. w urzędach pracy województwa mazowieckiego zarejestrowanych było **65 178** osób poprzednio pracujące pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy, tj. o 9 239 osób (o 12,4%) mniej niż rok wcześniej. Stanowili oni **46,1%** ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących.

Zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności najliczniejszą grupę bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy stanowiły osoby z sekcji **handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle** – 9 942 osoby i stanowili 15,3% populacji bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy o 1 084 osoby, (o 9,8%) mniej niż w czerwcu ubiegłego roku. Następną liczną grupę tworzyli bezrobotni poprzednio pracujący w zakładach należących do sekcji **przetwórstwo przemysłowe** – 9 855 osób tj. 15,1% populacji poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy - o 1 850 osób (o 15,8%) mniej niż w czerwcu poprzedniego roku. Dużą grupę tworzyły osoby bezrobotne, które

pracowały w **budownictwie** – 5 477 osób tj. 8,4% populacji poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy - o 1 110 osób (o 16,9%) mniej niż rok wcześniej.

Wykres 18. Bezrobotni poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy wg PKD – koniec czerwca 2017 r. (w tys.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS-01.

W odniesieniu do czerwca 2016 r. we wszystkich sekcjach PKD odnotowano spadek liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. Największy procentowy spadek bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy odnotowano w sekcjach: **budownictwo** – o 16,9%, (o 1 110 osób), **rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo** – o 16,6%, (o 282 osoby), **wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych** - o 16,0% (o 37 osób), **gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby** - o 15,9%, (o 38 osób), **przetwórstwo przemysłowe** - o 15,8%, (o 1 850 osób), **pozostała działalność usługowa** - o 15,3%, (o 783 osoby) i **dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją** – o 15,2% (o 94 osoby).

Warto dodać, że ponad 12 miesięcy nie mogło znaleźć pracy **13 263 osoby** bezrobotne **dotychczas niepracujących**, tj. **49,4%** ogółu dotychczas niepracujących.

7. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.) wskazuje kategorie bezrobotnych określane jako *osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy*, w stosunku do których powiatowy urząd pracy w okresie do 6 miesięcy od dnia rejestracji powinien przedstawić propozycję zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, szkolenia, stażu, odbycia przygotowania zawodowego dorosłych, zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

Tabela 9. Bezrobotni będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wyszczególnienie	czerwiec 2016 r.	czerwiec 2017 r.	wzrost/spadek	
			osoby	%
Bezrobotni ogółem	202 025	168 342	-33 683	-16,7
Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy:	172 850	144 488	-28 362	-16,4
do 30 roku życia	52 173	40 688	-11 485	-22,0
do 25 roku życia	26 070	19 700	-6 370	-24,4
długotrwale bezrobotni	117 262	98 587	-18 675	-15,9
powyżej 50 roku życia	58 147	50 551	-7 596	-13,1
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	1 607	1 558	-49	-3,0
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	28 838	27 671	-1 167	-4,0
posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	232	249	17	7,3
niepełnosprawni	8 846	7 626	-1 220	-13,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

8. Usługi i instrumenty rynku pracy.

Powiatowe urzędy pracy wypełniając ustawowe zadania świadczą dla zarejestrowanych osób usługi oraz instrumenty rynku pracy.

8.1. Programy rynku pracy niezwiązane z angażowaniem środków funduszu pracy.

8.1.1. Pośrednictwo pracy.

Od początku 2017 roku pośrednicy pracy powiatowych urzędów pracy podjęli współpracę z 9 951 zakładami pracy, nawiązali 13 479 kontaktów z pracodawcami, w wyniku których pozyskali 17 752 niesubsydiowane miejsca pracy.

W I półroczu 2017 r. w województwie mazowieckim (według miesięcznych sprawozdań MPiPS-01) pozyskano ogółem **128 706** wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, o 24 978 miejsc (o 24,1%) więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, w tym:

- 102 422 miejsca pracy niesubsydiowanej (o 28 092 miejsca, tj. o 37,8% więcej niż w I półroczu 2016 r.),
- 26 284 miejsca pracy subsydiowanej (o 3 114 miejsc, tj. o 10,6% mniej),
- 11 149 miejsc pracy z sektora publicznego (o 357 miejsc, tj. o 3,1% mniej),
- 29 230 miejsc pracy z sezonowej (o 11 520 miejsc, tj. o 65,0% więcej),
- 3 411 miejsc pracy dla niepełnosprawnych (o 203 miejsca, tj. o 6,3% więcej).

W okresie 6 miesięcy br. roku za pośrednictwem urzędów pracy zatrudnienie podjęło **58 426** osób, o 600 osób, tj. o 1,0% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, co stanowi 90,7% ogółu podjęć pracy na terenie województwa (w poprzednim roku 81,2%).

Na jedno wolne miejsce pracy i miejsce aktywizacji zawodowej pracy przypadało 0,9 nowo-rejestrujących się bezrobotnych (w analogicznym okresie poprzedniego roku 1,2 bezrobotnych).

Większość zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej pracy pochodziła z sektora prywatnego 117 557 miejsc, tj. 91,3% ogółu zgłoszonych (rok wcześniej 92 222 miejsc, tj. 88,9%). Z sektora publicznego pochodziło 11 149 wolnych miejsc pracy, tj. 8,7% ogółu zgłoszonych (rok wcześniej 11 506 miejsc, tj. 11,1% ogółu wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej).

8.1.2. Pośrednictwo w ramach Europejskich Służb Zatrudnienia (EURES).

W I półroczu 2017 r. do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie wpłynęło 539 ofert pracy obejmujących 3 138 miejsc pracy. Podobnie jak w roku ubiegłym większość ofert dotyczyła prac długoterminowych skierowanych do osób znających w stopniu dobrym lub komunikatywnym język angielski i niemiecki. Dominowały oferty z Niemiec, Czech, Wielkiej Brytanii, Norwegii i Holandii. Otrzymano też oferty z takich krajów jak: Austria, Belgia, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Hiszpania, Litwa, Łotwa, Malta, Słowacja, Szwecja i Włochy. Przeważały propozycje dla elektryków, elektroinstalatorów i elektromonterów, monterów, spawaczy, ślusarzy, pracowników produkcji, operatorów

wózków widłowych, pracowników magazynu, opiekunów osób starszych, stolarzy, pracowników sektora IT, pielęgniarek oraz kucharzy.

Na zgłoszone oferty pracy wysłano 35 podań kandydatów. Szacuje się, że w wyniku prowadzonych działań pracę podjęło około 10 osób. Były wśród nich osoby, które podjęły pracę w wyniku 3 rekrutacji przeprowadzonych przez Wojewódzki Urząd Pracy (2 odbyły się w Radomiu, a 1 w Warszawie).

Ponadto w ramach współpracy z polskimi pracodawcami otrzymano 47 ofert pracy na terenie woj. mazowieckiego obejmujących 143 miejsca pracy skierowanych do obywateli państw UE/EOG. Oferty pracy nie wymagały znajomości języka polskiego. Wymagania dotyczyły m.in. znajomości języka obcego takiego jak: fiński, norweski, duński, szwedzki, holenderski, francuski, włoski oraz jednocześnie znajomości języka angielskiego. Poszukiwani byli pracownicy głównie na takie stanowiska jak: tłumacz, asystent klienta, pracownik marketingu, pracownik działu finansowego, konsultant telefoniczny. Na zgłoszone oferty pracy otrzymano 76 podań kandydatów z krajów UE/EOG. Szacuje się, że w wyniku prowadzonych działań pracę podjęło około 31 osób.

W I półroczu doradcy i asystenci EURES skontaktowali się z 3 231 osobami, w tym pracodawcami z krajów EOG, pracodawcami z Polski, agencjami zatrudnienia, uczelniami wyższymi, obywatelami krajów EOG oraz osobami poszukującymi zatrudnienia za granicą.

Ponadto zorganizowano spotkania informacyjne dla osób zainteresowanych pt. *Bezpieczny wyjazd – Bezpieczny powrót*. Zorganizowano łącznie 22 spotkania, które odbywały się na terenie całego województwa, a wzięły w nich udział 569 osób. Podczas spotkań omówiono m.in. zasady jak szukać legalnej pracy za granicą, jak przygotować się do wyjazdu do pracy, jak postępować z nieuczciwym pracodawcą, jak korzystać z usług EURES oraz jak sumować okresy zatrudnienia celem nabywania świadczeń z tytułu bezrobocia oraz świadczeń emerytalno-rentowych. Spotkania organizowane były we współpracy z różnymi partnerami rynku pracy, głównie z powiatowymi urzędami pracy, akademickimi biurami karier oraz Mazowiecką Wojewódzką Komendą OHP.

8.1.3. Realizowanie zadań związanych z krajowym pośrednictwem pracy

Współorganizowano i uczestniczano w kilku targach pracy o zasięgu wojewódzkim i lokalnym, rozpowszechniając informacje dot. pośrednictwa pracy (m.in. gdzie i jak szukać pracy). Były to m.in. Grodzkie Targi Pracy, Targi pracy w Sochaczewie, XIV Mińskie Targi Pracy, III Akademickie Targi Pracy w Ciechanowie.

8.1.4. Realizowanie zadań wynikających z Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego (KSZS) państw członkowskich UE w zakresie świadczeń dla bezrobotnych.

W ramach zrealizowanych zadań m.in.:

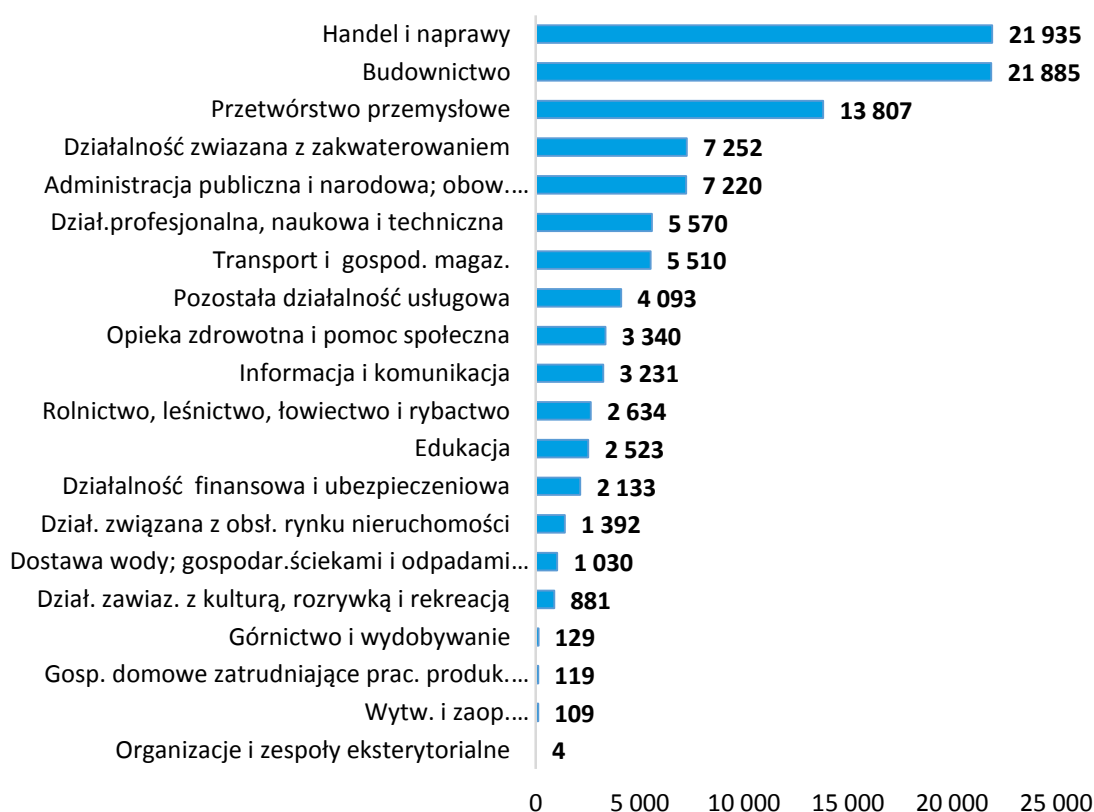
- Rozpatrzono wnioski osób bezrobotnych o wydanie zaświadczeń potwierdzających czas-okres zatrudnienia i ubezpieczenia w Polsce (dokument U1). Ogółem wydano 205 zaświadczeń.

- Wydano 596 decyzji orzekających o przyznaniu prawa do zasiłku w oparciu o zaświadczenia U1 potwierdzające okresy zatrudnienia w krajach UE/EOG,
- Przyjęto do realizacji 259 dokumentów U2 dotyczących transferu świadczeń z tytułu bezrobocia z krajów UE/EOG do Polski.
- Wydano 5 dokumentów U 2 dotyczących transferu świadczeń z tytułu bezrobocia osobie poszukującej pracy w krajach UE/EOG.

8.1.5. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według rodzaju działalności pracodawcy (według PKD) ⁴

Statystyka rynku pracy sporządzana w okresach półrocznych obejmuje informacje o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej według sekcji działalności gospodarczej, jak również według zawodów oraz specjalności. Według danych⁵ w I półroczu 2017 r. urzędy pracy pozyskały **128 509** wolnych miejsc pracy i miejsca aktywizacji zawodowej o 25 257 miejsc pracy (o 24,5%) więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Wykres 19. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej wg sekcji PKD – koniec czerwca 2017 r. (w tys.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS-01.

⁴ Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wykazywana w załącznikach 2 i 3 do sprawozdania MPiPS-01 jest niższa od liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wykazanych w sprawozdaniach MPiPS-01, co wynika z uwzględnienia w tych załącznikach liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, z których pracodawcy zrezygnowali.

⁵ Dane wskazane w załączniku 2 *Bezrobotni według rodzaju działalności gospodarczej ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej*, a także w załączniku 3 *Bezrobotni oraz wolne pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności*.

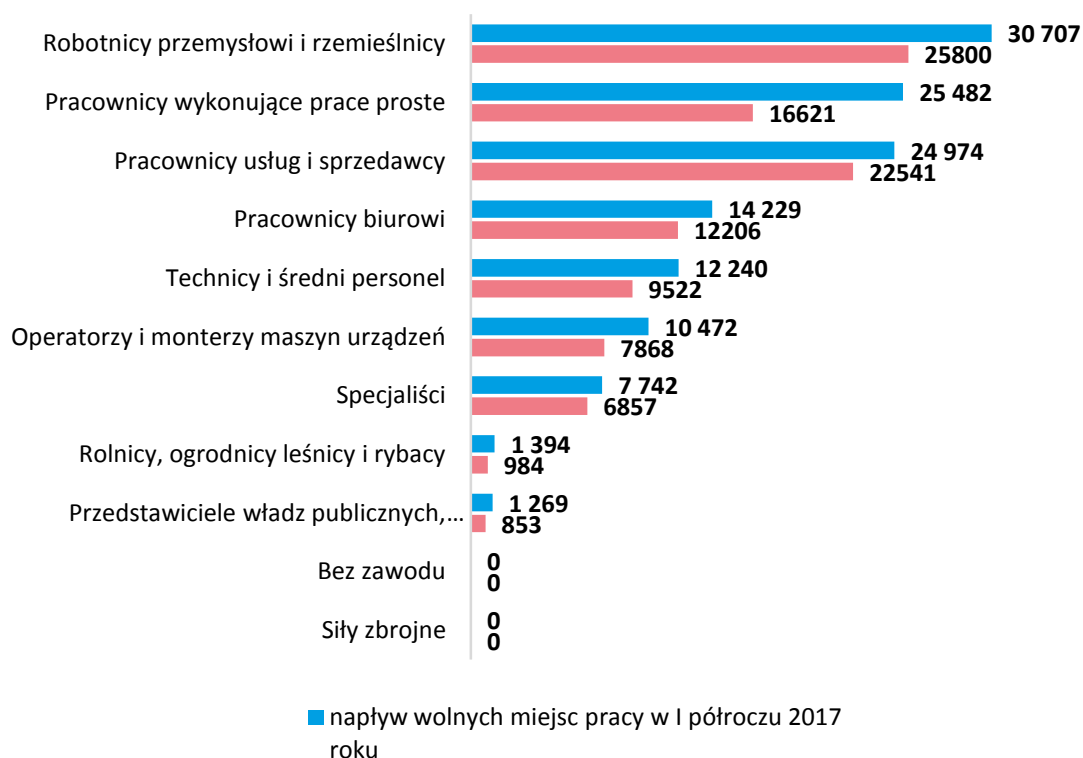
Najwięcej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w I półroczu 2017 r. zgłosiły zakłady prowadzące **działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca** – 23 712 miejsc (18,5% ogółu wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w I półroczu 2017 r.), następnie firmy zajmujące się **handlem hurtowym i detalicznym; naprawą pojazdów samochodów, włączając motocykle**, z których wpłynęło – 21 935 miejsc (17,1%), a także działające w sekcji **budownictwo** – 21 885 miejsca (17,0%) oraz przedsiębiorstwa z sekcji **przetwórstwo przemysłowe** – 13 807 miejsc (10,7%).

W odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego największy procentowy **wzrost** liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej odnotowano w sekcjach: **działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca** – o 54,8% (o 8 396 miejsc), **gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby** – o 54,5% (o 42 miejsca) oraz **działalność finansowa i ubezpieczeniowa** – 53,7% (o 745 miejsc). Natomiast **spadek** wystąpił w trzech sekcjach: **organizacje i zespoły eksterytorialne** – o 55,6% (o 5 miejsc), **wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę** – 33,9% (o 56 miejsc) oraz **administracja publiczna i ochrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne** – o 2,4% (o 179 miejsc).

8.1.6. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według grup zawodów i specjalności

Wśród **128 509** wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do urzędów pracy w I półroczu 2017 r. najwięcej miejsc (w ramach grup wielkich) przeznaczonych było dla grup zawodowych: **robotników przemysłowych i rzemieślników** – 30 707 wolnych miejsc (23,9% ogółu wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w I półroczu 2017 r.), **pracowników wykonujących prace proste** – 25 482 miejsca (19,8%), **pracownicy usług i sprzedawcy** – 24 974 miejsca (19,4%) oraz **pracowników biurowych** – 14 229 miejsc (11,1%). Najmniej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej skierowanych było do grupy **przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy** – 1 269 miejsca (1,0%) oraz **rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy** – 1 394 miejsca (1,1%).

Wykres 20. Wolne miejsca pracy według wielkich grup zawodów - koniec czerwca 2017 r. (w tys.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01.

Dla grup zawodowych, tj.: **siły zbrojne i bez zawodu** podobnie jak w I półroczu 2016 r. pracodawcy nie zgłosili żadnego wolnego miejsca pracy. W porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego **we wszystkich wielkich grupach zawodów nastąpił wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej**. Największy procentowy **wzrost** liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do urzędów pracy w stosunku do I półrocza 2016 r. według wielkich grup zawodów zaobserwowano w grupach:

- pracownicy wykonujący prace proste o 53,3% (o 8 861 miejsc),
- przedstawiciele władz publicznych,
wyżsi urzędnicy i kierownicy o 48,8% (o 416 miejsc),
- rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy o 41,7% (o 410 miejsc),
- operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń o 33,1% (o 2 604 miejsca),
- technicy i inny średni personel o 28,5% (o 2 718 miejsc),
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy o 19,0% (o 4 907 miejsc).

Tabela 10. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według wielkich grup zawodów – w I półroczu 2016 r. i 2017 r.

Grupa zawodowa		Wolne miejsca pracy		wzrost/spadek	
Kod	Nazwa	zgłoszone w I półroczu 2016 r.	zgłoszone w I półroczu 2017 r.	w tys.	w %
	ogółem województwo, w tym	103 252	128 509	25 257	24,5
0	Siły zbrojne	0	0	0	0
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	853	1 269	416	48,8
2	Specjaliści	6 857	7 742	885	12,9
3	Technicy i inny średni personel	9 522	12 240	2 718	28,5
4	Pracownicy biurowi	12 206	14 229	2 023	16,6
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	22 541	24 974	2 433	10,8
6	Rolnicy, ogrodnicy leśnicy i rybacy	984	1 394	410	41,7
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	25 800	30 707	4 907	19,0
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	7 868	10 472	2 604	33,1
9	Pracownicy wykonujący prace proste	16 621	25 482	8 861	53,3
0	Bez zawodu	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01.

Według sześciocyfrowych kodów zawodów, najwięcej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej skierowano do bezrobotnych oraz poszukujących pracy w zawodach:

- robotnik gospodarczy 5 077 miejsc (w I półroczu 2016 r. – 5 284 miejsca),
- magazynier 4 891 miejsc (w I półroczu 2016 r. – 3 346 miejsc),
- przedstawiciel handlowy 4 729 miejsc (w I półroczu 2016 r. – 3 015 miejsc),
- sprzedawca 4 474 miejsca (w I półroczu 2016 r. – 4 932 miejsca),
- pakowacz ręczny 3 450 miejsc (w I półroczu 2016 r. – 1 408 miejsc),
- pozostali pracownicy wykonujący prace proste
- gdzie indziej niesklasyfikowani 3 237 miejsc (w I półroczu 2016 r. – 1 725 miejsc),
- pomocniczy robotnik budowlany 2 960 miejsc (w I półroczu 2016 r. – 1 518 miejsc),
- tynkarz 2 326 miejsc (w I półroczu 2016 r. – 4 009 miejsc),
- murarz 2 281 miejsc (w I półroczu 2016 r. – 1 719 miejsc),
- pozostali pracownicy obsługi biurowej 2 162 miejsca (w I półroczu 2016 r. – 2 234 miejsca),
- sprzątaczk biurowa 1 959 miejsc (w I półroczu 2016 r. – 1 706 miejsc),
- zbrojarz 1 946 miejsc (w I półroczu 2016 r. – 1 920 miejsc),
- technik prac biurowych 1 794 miejsca (w I półroczu 2016 r. – 2 236 miejsc),

- pomoc kuchenna 1 768 miejsc (w I półroczu 2016 r. – 1 297 miejsc),
- kucharz 1 692 miejsca (w I półroczu 2016 r. – 1 514 miejsc),
- doradca klienta 1 566 miejsc (w I półroczu 2016 r. – 743 miejsca),
- robotnik magazynowy 1 562 miejsca (w I półroczu 2016 r. – 997 miejsc).

8.1.7. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej, a bezrobotni według elementarnych grup zawodów.

W poniższym zestawieniu przedstawiono relacje dotyczące napływu bezrobotnych w wybranych elementarnych grupach zawodów (czterocyfrowych), w tym kobiet do napływu wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej oraz liczby bezrobotnych i liczby wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej pozostających w dyspozycji urzędów pracy.

Tabela 11. Relacje pomiędzy napływem wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, a napływem bezrobotnych w poszczególnych grupach zawodów w I półroczu 2017 r.⁶

Symbol grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Napływ w I półroczu 2017 r.			Stan na koniec czerwca 2017 r.		
		wolnych miejsc pracy	bezrobotnych ogółem	w tym: kobiet	bezrobotnych ogółem	w tym: kobiet	wolnych miejsc pracy
OGÓŁEM		128 509	111 639	51 322	168 342	85 786	13 488
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	6 871	8 496	6 842	15 294	13 018	862
4321	Magazynierzy i pokrewni	5 831	1 815	251	2 179	447	712
5153	Gospodarze budynków	5 093	1 745	540	3 275	1 166	134
3322	Przedstawiciele handlowi	4 871	707	212	988	384	373
4110	Pracownicy obsługi biurowej	4 184	2 476	1 965	4 192	3 503	259
7112	Murarze i pokrewni	3 710	1 274	0	2 465	3	313
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	3 606	1 491	1 228	2 923	2 504	611
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	3 590	794	324	1 327	562	447
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	3 453	758	541	1 183	919	515
7123	Tynkarze i pokrewni	3 331	105	1	212	4	121
5120	Kucharze	2 980	1 931	1 131	3 045	2 303	151
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	2 960	1 836	11	3 346	26	319

⁶ Relacje wszystkich elementarnych grup zawodów znajdują się w załączniku 34.

Symbol grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Napływ w I półroczu 2017 r.			Stan na koniec czerwca 2017 r.		
		wolnych miejsc pracy	bezrobotnych ogółem	w tym: kobiet	bezrobotnych ogółem	w tym: kobiet	wolnych miejsc pracy
7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	2 600	373	0	746	5	148
7115	Cieśle i stolarze budowlani	2 289	421	4	742	7	104
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	2 089	786	528	890	664	224
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	1 977	1 605	688	2 853	1 422	449
9412	Pomoce kuchenne	1 853	434	345	683	585	139
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	1 652	708	126	1 045	231	139

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01.

W okresie styczeń - czerwiec 2017 r. największa liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (6 871 miejsc) skierowana była do grupy zawodowej **sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)**. Na koniec czerwca 2017 r. liczba bezrobotnych w tej grupie utrzymywała się na wysokim poziomie (15 294 osoby), a w dyspozycji urzędów pracy było 862 niezagospodarowane miejsca pracy.

Druga co do wielkości liczba wolnych miejsc pracy (5 831 miejsc) skierowana do grupy zawodowej **magazynierzy i pokrewni**. Na koniec czerwca 2017 r. liczba osób bezrobotnych w tej grupie wynosiła 2 179 osób, a w dyspozycji urzędów pracy było 712 niezagospodarowanych miejsc pracy. Kolejna grupa do której była skierowana znaczna liczba wolnych miejsc pracy (5 093 miejsca), to grupa zawodowa **gospodarze budynków**. Na koniec czerwca 2017 r. liczba osób bezrobotnych w tej grupie wynosiła 3 275 osób, a w dyspozycji urzędów pracy było 134 niezagospodarowane miejsca pracy.

Są grupy zawodów do których pracodawcy nie zgłosili wolnych miejsc pracy, a w rejestrach odnotowano dość znaczną liczbę osób bezrobotnych i tak:

- (2633) **filozofowie, historycy i politolodzy** pracodawcy nie zgłosili wolnych miejsc pracy, natomiast zarejestrowało się 342 osoby. Na koniec czerwca 2017 r. pozostawało bez pracy 408 osób.
- (0310) **żołnierze szeregowi** pracodawcy nie zgłosili wolnych miejsc pracy, natomiast zarejestrowało się 77 osób. Na koniec czerwca 2017 r. pozostawało bez pracy 109 osób.
- (6330) **rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby** pracodawcy nie zgłosili wolnych miejsc pracy, natomiast zarejestrowało się 68 osób. Na koniec czerwca 2017 r. pozostawało bez pracy 182 osoby.

Na ogół w grupach zawodów, w których w okresie styczeń - czerwiec zarejestrowano najwięcej bezrobotnych, pozyskiwano także najwięcej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej na przykład w I półroczu 2017 r. w grupie:

- (5223) **sprzedawcy sklepowi** (ekspedienci) pozyskano 6 871 wolnych miejsc pracy, a zarejestrowano 8 496 osób,
- (4321) **magazynierzy i pokrewni** pozyskano 5 831 wolnych miejsc pracy, a zarejestrowano 1 815 osób,
- (5153) **gospodarze budynków** pozyskano 5 093 wolne miejsca pracy, a zarejestrowano 1 745 osób,
- (4110) **pracownicy obsługi biurowej** pozyskano 4 184 wolne miejsca pracy, a zarejestrowano 2 476 osób,
- (7112) **murarze i pokrewni** pozyskano 3 710 wolne miejsca pracy, a zarejestrowano 1 274 osoby,
- (9112) **pomoce i sprzętaczk biurowe, hotelowe i pokrewne** pozyskano 3 606 wolnych miejsc pracy, a zarejestrowano 1 491 osób,
- (5120) **kucharze** pozyskano 2 980 wolnych miejsc pracy, a zarejestrowano 1 931 osób.

Zaobserwowano niedostateczną liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej we wszystkich grupach zawodowych, nawet w tych gdzie napływ miejsc pracy przewyższał napływ bezrobotnych, na przykład dla grupy:

- (4321) **magazynierzy i pokrewni** liczba zgłoszonych miejsc pracy wynosiła 5 831 miejsc, zarejestrowano natomiast 1 815 osób bezrobotnych, a na koniec czerwca 2017 r. bez pracy pozostawało 2 179 bezrobotnych osób dla których były 712 miejsc pracy.
- (5153) **gospodarze budynków** liczba zgłoszonych miejsc pracy dla tej grupy wynosiła 5 093 miejsca, zarejestrowano natomiast 1 745 osób bezrobotnych, a na koniec czerwca 2017 r. bez pracy pozostawało jeszcze 3 275 osób bezrobotnych, dla których było 134 miejsca pracy.
- (3322) **przedstawiciele handlowi** liczba zgłoszonych miejsc pracy wynosiła 4 871 miejsc, zarejestrowano natomiast 707 osób bezrobotnych, a na koniec czerwca 2017 r. bez pracy pozostawało 988 bezrobotnych osób dla których było 373 miejsca pracy.
- (4110) **pracownicy obsługi biurowej** liczba zgłoszonych miejsc pracy dla tej grupy wynosiła 4 184 miejsc, zarejestrowano natomiast 2 476 osób bezrobotnych, a na koniec czerwca 2017 r. bez pracy pozostawało jeszcze 4 192 bezrobotne osoby, dla których było 259 miejsc pracy.
- (7112) **murarze i pokrewni** liczba zgłoszonych miejsc pracy wynosiła 3 710 miejsca, zarejestrowano natomiast 1 274 osób bezrobotnych, a na koniec czerwca 2017 r. bez pracy pozostawało 2 465 osób bezrobotnych dla których było 313 miejsc pracy.

- (9112) **pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne** liczba zgłoszonych miejsc pracy wynosiła 3 606 miejsca, zarejestrowano natomiast 1 491 osób bezrobotnych, a na koniec czerwca 2017 r. bez pracy pozostawało 2 923 osoby bezrobotne dla których było 611 miejsc pracy.

W I półroczu 2017 r. dla grupy **(0000) bez zawodu** nie wpłynęła żadna oferta pracy, zarejestrowano **22 619** osób bezrobotnych. Na koniec czerwca 2017 r. bez pracy pozostawało **28 020 osób** bezrobotnych bez zawodu.

9. Funduszu Pracy.⁷

Podstawowym źródłem finansowania działań w zakresie aktywizacji zawodowej jest Fundusz Pracy będącym funduszem celowym. Ze środków Funduszu Pracy finansowane są aktywne i pasywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Ich wysokość dla poszczególnych województw wyliczana jest na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2014 r. w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (Dz.U. poz.1294). Podział środków Funduszu Pracy na finansowanie przez samorządy powiatowe województwa mazowieckiego programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań dokonywany jest natomiast w oparciu o kryteria określone przez Sejmik Województwa Mazowieckiego (uchwała nr 121/15 z 23 listopada 2015 r.).

9.1. Podział środków Funduszu Pracy.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (czyli dysponent środków Funduszu Pracy) ustalił łączną kwotę środków (limit) na zadania realizowane przez samorządy powiatowe województwa mazowieckiego, jakie mogą być wydatkowane w 2017 roku, w wysokości **578 224,4 tys. zł**, w tym:

1. na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej (§2 ust.1. pkt.1 rozporządzenia RM) – **369 036,3 tys. zł**,
2. na realizację programów aktywizacyjnych, finansowanych z rezerwy Funduszu Pracy – **31 384,98 tys. zł**
3. na realizację innych fakultatywnych zadań realizowanych (§ 2 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia) – **32 404,3 tys. zł**,
4. na realizację zadań związanych z Krajowym Funduszem Szkoleniowym – **23 741,2 tys. zł**,
5. na realizację zadań związanych z Krajowym Funduszem Szkoleniowym, finansowanych z rezerwy Funduszu Pracy – **1 524,9 tys. zł**,
6. na realizację programu *Praca dla młodych* zgodnie z art. 150 f ustawy – **120 132,7 tys. zł**.

W kwocie powyższych limitów ustalone zostały środki na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego:

- a) regionalny program operacyjny 2014-2020 – **63 605,0 tys. zł**

---

⁷ Szczegółowe informacje o środkach Funduszu Pracy zawierają Załączniki nr: 36 i 37.

b) Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 – **92 803,0 tys. zł.**

W I półroczu 2017 r. w ramach konkursów ogłaszanych przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej mazowieckim samorządom przyznano środki z rezerwy Funduszu Pracy w kwocie **31 385,0 tys. zł** na finansowanie w 2017 roku programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Dzięki pozyskanym środkom w powiatowych i miejskich urzędach pracy Mazowsza realizowane są działania dotyczące:

- likwidacji widocznych na rynku pracy luk kompetencyjnych, związanych z brakiem specjalistów m.in. przemysłu: spożywczego, maszynowego, motoryzacyjnego, IT oraz medycyny i opieki długoterminowej (programy na kwotę **310,6 tys. zł**),
- aktywizacji zawodowej bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (programy na kwotę **249,2 tys. zł**),
- aktywizacji bezrobotnych, będących dłużnikami alimentacyjnymi (programy na kwotę **324,8 tys. zł**),
- wspierania tworzenia i przystępowania przez bezrobotnych do spółdzielni socjalnych (programy na kwotę **333,1 tys. zł**),
- aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia oraz na terenach rewitalizowanych, a także realizowanych w ramach Narodowego Programu Mieszkaniowego Mieszkanie Plus (programy na kwotę **2 650,5 tys. zł**),
- programów specjalnych (**1 010,0 tys. zł**),
- aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi (programy na kwotę **19 289,0 tys. zł**),
- aktywizacji zawodowej bezrobotnych powyżej 50 roku życia (programy na kwotę **157,3 tys. zł**),
- aktywizacji zawodowej bezrobotnych długotrwale (programy na kwotę **3 041,5 tys. zł**),
- programów regionalnych (programy na kwotę **4.019,0 tys. zł**).

10. Oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy krótkoterminowej.⁸

W I półroczu 2017 r. zarejestrowano 233 538 oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę o 22 692 oświadczenia, tj. o 10,8% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, z tego: dla obywateli: Ukrainy 220 947 oświadczeń (94,61% ogółu zarejestrowanych oświadczeń), Białorusi 7 863 (3,37%), Mołdowy 3 549 (1,52%), Rosji 627 (0,27%), Armenii 299 (0,13%) oraz Gruzji 253 (0,11%).

Najwięcej oświadczeń zgłoszono:

---

⁸ Od lutego 2009 r. - WUP w Warszawie miesięcznie monitoruje przebieg rejestracji oświadczeń pracodawców o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę - na podstawie comiesięcznych meldunków nadsyłanych przez urzędy pracy z terenu województwa mazowieckiego (pismo Departamentu Migracji MPiPS z dnia 4 lutego 2009 r., znak: DMI II 4032-6/JD/09). Tabelaryczne zestawienie dotyczące monitoringu oświadczeń składanych przez pracodawców o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom przedstawiono w Załączniku Nr 38 i 39.

- na okres 3 do 6 miesięcy – 209 571 oświadczeń (89,7% ogółu zarejestrowanych oświadczeń),
- dla pracowników przy pracach prostych – 169 720 oświadczeń (72,7%),
- dla mężczyzn – 137 273 oświadczenia (58,8%),
- na zatrudnienie w rolnictwie i pokrewnych – 116 533 oświadczenia (49,9%),
- dla osób na umowę o dzieło – 111 233 oświadczenia (47,6%),
- dla osób w wieku 26 - 40 lat – 102 781 oświadczeń (44,0%),
- w powiatach: płońskim – 47 655 oświadczeń (20,4%), grójeckim – 39 380 oświadczeń (16,9%),
piaseczyńskim – 23 856 oświadczeń (10,2%) oraz w m.st. Warszawa – 31 756 oświadczeń (13,6%).

11. Realizacja zadań w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP).

W województwie mazowieckim w okresie od 01.01.2017 – 30.06.2017 wypłacono ze środków FGŚP **5 044** świadczeń na rzecz **1 965** pracowników. Zaspokojono roszczenia pracownicze w stosunku do **108** niewypłacalnych pracodawców, na ogólną kwotę **14 486 854,29 zł**. Większość firm niewypłacalnych, których pracownicy skorzystali z FGŚP, to firmy których siedziba mieściła się w Warszawie. Stanowiły ok. 70 % ogółu tych firm.

Do 30.06.2017 ze świadczeń wypłaconych ze środków FGŚP w związku z niewypłacalnością pracodawcy skorzystało 52 pracodawców zatrudniających do 20 osób, 38 zatrudniających od 21 do 100 pracowników oraz 18 pracodawców zatrudniających powyżej 100 osób.

Główne świadczenia wypłacane ze środków FGŚP to wynagrodzenia za pracę za okres 3 miesięcy, odprawy z przyczyn ekonomicznych pracodawcy, odszkodowania za skrócony okres wypowiedzenia, ekwiwalenty za urlop wypoczynkowy należny za rok kalendarzowy w którym ustał stosunek pracy oraz składki na ubezpieczenia społeczne należne od pracodawców.

Odmówiliśmy wypłaty wnioskowanych świadczeń ze środków FGŚP dla 104 osób. Z uwagi na braki formalne lub brak podstaw prawnych do rozpatrzenia sprawy, pozostawiono bez rozpoznania 49 wniosków i 2 wykazy.

Tabela 12. Realizacja wypłat w okresie 01.01.2017 r. do 30.06.2017 w związku z niewypłacalnością pracodawcy w podziale na powiaty.

Powiat	Ilość firm
gostyniński	1
grodziski	3
mławski	1
ostrołęcki	1
Otwocki	1
piaseczyński	6
Płock	6
pruszkowski	2
Przasnyski	1

Radom	2
Siedlce	1
sochaczewski	1
m.st. Warszawa	75
warszawski	3
wołomiński	3
żyrardowski	1

Źródło: opracowane na podstawie danych pozyskanych z rejestru prowadzonego przez WUP w Warszawie

Tabela 13. Liczba firm na Mazowszu w okresie od 01.01.2017 r. do 30.06.2017, których pracownicy otrzymali świadczenia pracownicze ze środków FGŚP wg PKD.

Sekcja PKD	Ilość firm
C - Przetwórstwo przemysłowe	22
F – Budownictwo	14
G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	23
H – Transport i gospodarka magazynowa	9
I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5
J- Informacja i komunikacja	5
K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3
L- Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3
M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	10
N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	10
P – Edukacja	1
Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1
R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2

Źródło: opracowane na podstawie danych pozyskanych z rejestru prowadzonego przez WUP w Warszawie

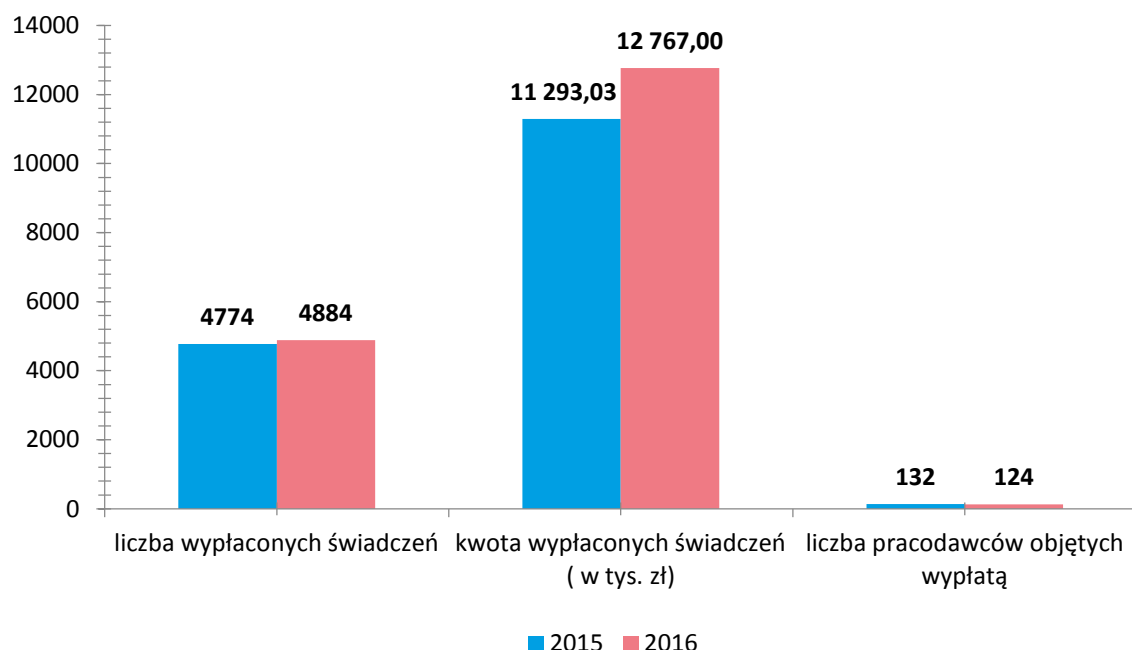
Na Mazowszu zdecydowaną grupę niewypłacalnych pracodawców, których pracownikom zaspokojono roszczenia pracownicze z FGŚP, stanowiły firmy które prowadziły działalność gospodarczą w zakresie handlu hurtowego i detalicznego oraz przetwórstwa przemysłowego i budownictwa. Odpowiednio stanowiły one w ogólnej liczbie przedsiębiorców 21,30 %, 20,37 % i 12,96 %.

11.1. Realizacja zadań związanych z ochroną miejsc pracy.

W 2017 r. nie można już wnioskować o bezzwrotną pomoc z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na rzecz ochrony miejsc pracy w oparciu o ustawę z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 385 z późn. zm.). Z przyjętych rozwiązań mających na celu ochronę miejsc pracy w okresie wprowadzonego przez przedsiębiorcę przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy pracownikom z przyczyn niedotyczących pracowników mogli skorzystać przedsiębiorcy, którzy podpisali umowy do 31 grudnia 2016 r. W 2017 roku trwa jedynie realizacja umów o wypłatę świadczeń zawartych do 31 grudnia 2016 r. dla 5 przedsiębiorców oraz prowadzony jest monitoring realizacji warunków wynikających z umów zawartych w 2016 roku.

W województwie mazowieckim w okresie od 1.01.2017 – 30.06.2017 wypłacono ze środków FGŚP na ochronę miejsc pracy kwotę **452 481,01 zł** na rzecz 86 osób.

Wykres 21. Wykorzystanie środków FGŚP – I półrocze 2015 i 2016 roku.

Źródło: opracowane na podstawie danych pozyskanych z rejestru prowadzonego przez WUP w Warszawie

11.2. Dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń.

Czynności windykacyjne dokonuje się w stosunku do należności powstałych w wyniku wypłat świadczeń dokonanych za pracodawców niewypłacalnych w rozumieniu ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2016r. poz. 1256). Ciężar zaspokajania należności pracowniczych przejmuje w takiej sytuacji Fundusz niezależnie od tego, czy będzie w stanie jakkolwiek część z wypłaconych środków odzyskać. Na dzień 30.06.2017 r. kwota odzyskanych należności wyniosła: **2 550 507,28 zł** (w tym 2 143 998,71 zł należność główna i 406 508,57 zł odsetki). Plan windykacyjny na rok 2017 stanowi kwotę 5.000.000,00 zł. Ponadto w okresie od 01.01.2017 r. do 30.06.2017 r. skierowano do MRPiPS – 11 wniosków rozłożenie na raty oraz 35 wniosków o umorzenie należności na łączną kwotę 16 849 582,25 zł. Decyzją MRPiPS dokonano umorzeń w stosunku do 25 dłużników na łączną kwotę 4 583 992,73 zł.

W I półroczu 2017 r. w obszarze bezrobocia w województwie mazowieckim obserwuje się:

- spadek liczby bezrobotnych – w stosunku do czerwca 2016 r. liczba bezrobotnych spadła o -33 683 osób (o -16,7%);
- spadek stopy bezrobocia rejestrowanego - w skali roku o 1,4 punkt procentowy;
- utrzymujące się duże terytorialne różnicowanie stopy bezrobocia od 25,9% w powiecie szydłowieckim do 2,5% w m. st. Warszawa;

- przewagę wśród ogółu bezrobotnych mają osoby: nie posiadające prawa do zasiłku (85,8%);
- pracujące przed rejestracją (84,1%), zamieszkałe w mieście (56,3%) oraz kobiety (51,0%);
- wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej ogółem (o 24,1%) przy spadku ofert pracy subsydiowanej (o 10,6%) oraz wzroście liczby ofert pracy niesubsydiowanej (o 37,8%);
- wzrost udziału ofert pracy pochodzących z sektora prywatnego (z 88,9% zgłoszonych w I półroczu 2016 r. do 91,3% w I półroczu 2017 r.);
- spadek o 12,7% liczby osób wyłączanych z ewidencji bezrobotnych tytułem podjęcia zatrudnienia niesubsydiowanego.

12. Spis wykresów

Wykres 1. Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD – koniec czerwca 2017 r.

Wykres 2. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu 2016 r. i w I półroczu 2017 r.

Wykres 3. Bezrobotni i stopa bezrobocia.

Wykres 4. Przyczyny odpływu bezrobotnych w I półroczu 2017 r.

Wykres 5. Liczba bezrobotnych kobiet - koniec czerwca 2016 i 2017 roku.

Wykres 6. Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi.

Wykres 7. Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku.

Wykres 8. Liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Wykres 9. Liczba bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki.

Wykres 10. Liczba bezrobotnych według wieku – koniec czerwca 2017 r.

Wykres 11. Liczba bezrobotnych według wykształcenia - koniec czerwca 2017 r.

Wykres 12. Liczba bezrobotnych według stażu pracy - koniec czerwca 2017 r.

Wykres 13. Liczba bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy - koniec czerwca 2017 r.

Wykres 14. Liczba bezrobotnych ogółem oraz pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Wykres 15. Bezrobotni według wielkich grup zawodów - koniec czerwca 2017 r.

Wykres 16. Bezrobotni poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy wg wielkich grup zawodów – koniec czerwca 2017 r.

Wykres 17. Bezrobotni poprzednio pracujący wg sekcji PKD – koniec czerwca 2017 r.

Wykres 18. Bezrobotni poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy wg PKD – koniec czerwca 2017 r.

Wykres 19. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej wg sekcji PKD – koniec czerwca 2017 r.

Wykres 20. Wolne miejsca pracy wg wielkich grup zawodów - koniec czerwca 2017 r.

Wykres 21. Wykorzystanie środków FGŚP.

13. Spis tabel

Tabela 1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia.

Tabela 2. Wybrane kategorie bezrobotnych – koniec czerwca 2016 i 2017 r.

Tabela 3. Liczba bezrobotnych według wieku - koniec czerwca 2016 r. i 2017 r.

Tabela 4. Liczba bezrobotni według wykształcenia - koniec czerwca 2016 r. i 2017 r.

Tabela 5. Liczba bezrobotnych według stażu pracy – koniec czerwca 2016 r. i 2017 r.

Tabela 6. Liczba bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy - koniec czerwca 2016 r. i 2017 r.

Tabela 7. Bezrobotni według wielkich grup zawodów – koniec czerwca 2016 r. i 2017 r.

Tabela 8. Udział bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogółem bezrobotnych poprzednio pracujących - koniec czerwca 2017 r.

Tabela 9. Bezrobotni będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy – koniec czerwca 2016 r. i 2017 r.

Tabela 10. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według wielkich grup zawodów – w I półroczu 2016 r. i 2017 r.

Tabela 11. Relacje pomiędzy napływem wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, a napływem bezrobotnych w poszczególnych grupach zawodów w I półroczu 2017 r.

Tabela 12. Realizacja wypłat w okresie 01.01.2017 r. do 30.06.2017 w związku z niewypłacalnością pracodawcy w podziale na powiaty.

Tabela 13. Liczba firm na Mazowszu w okresie od 01.01.2017 r. do 30.06.2017 których pracownicy otrzymali świadczenia pracownicze ze środków FGŚP wg PKD.

14. Aneks statystyczny⁹

14.1. Spis załączników według obszarów

Załącznik nr 1 Podmioty gospodarcze

Załącznik nr 2 Bezrobotni ogółem

Załącznik nr 3 Stopa bezrobocia w województwie mazowieckim

Załącznik nr 4 Napływ bezrobotnych

Załącznik nr 5 Odpływ bezrobotnych

Załącznik nr 6 Odpływ bezrobotnych z powodu podjęcia pracy

Załącznik nr 7 Odpływ bezrobotnych z powodu niepotwierdzenia gotowości do pracy

Załącznik nr 8 Udział podjęć pracy i niepotwierdzenia gotowości do pracy w odpływie bezrobotnych w I półroczu 2017 r.

Załącznik nr 9 Bezrobotne kobiety

Załącznik nr 10 Udział bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem

Załącznik nr 11 Bezrobotni zamieszkali na wsi

Załącznik nr 12 Udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w liczbie bezrobotnych ogółem

Załącznik nr 13 Wybrane kategorie bezrobotnych i ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem - czerwiec 2017 r.

Załącznik nr 14 Bezrobotni według wieku - czerwiec 2017 r.

Załącznik nr 15 Bezrobotni według wykształcenia - czerwiec 2017 r.

Załącznik nr 16 Bezrobotni według stażu pracy - czerwiec 2017 r.

Załącznik nr 17 Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy - czerwiec 2017 r.

Załącznik nr 18 Bezrobotni, wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności - ranking według liczby bezrobotnych (powyżej 100 osób)

Załącznik nr 19 Bezrobotni według sekcji gospodarki narodowej

Załącznik nr 20 Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według sekcji gospodarki narodowej

Załącznik nr 21 Udział bezrobotnych pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy w liczbie bezrobotnych ogółem według sekcji gospodarki narodowej

Załącznik nr 22 Osoby bezrobotne w szczególnej sytuacji na rynku pracy - czerwiec 2017 r.

Załącznik nr 23 Napływ bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w I półroczu 2017 r.

Załącznik nr 24 Odpływ wybranych kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w I półroczu 2017 r.

Załącznik nr 25 Podjęcia pracy przez wybrane kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w I półroczu 2017 r.

Załącznik nr 26 Bezrobotni niepełnosprawni ogółem - czerwiec 2017 r.

Załącznik nr 27 Bezrobotni niepełnosprawni według rodzaju i stopnia niepełnosprawności - czerwiec 2017 r.

Załącznik nr 28 Napływ bezrobotnych niepełnosprawnych w I półroczu 2017 r.

Załącznik nr 29 Odpływ bezrobotnych niepełnosprawnych w I półroczu 2017 r.

Załącznik nr 30 Bezrobotne niepełnosprawne kobiety - czerwiec 2017 r.

Załącznik nr 31 Bezrobotne niepełnosprawne kobiety według wieku - czerwiec 2017 r.

Załącznik nr 32 Pozyskane wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według PKD

Załącznik nr 33 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności (według rankingu wolnych miejsc pracy pozyskanych w I półroczu 2017 r. - powyżej 300 wolnych miejsc pracy)

Załącznik nr 34 Relacje pomiędzy napływem wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, a napływem bezrobotnych w poszczególnych grupach zawodów w I półroczu 2017 r.

Załącznik nr 35 Monitoring pośrednictwa pracy w województwie mazowieckim w I półroczu 2017 roku

---

⁹ Aneks statystyczny jest załączony w pliku.xlsx.

Załącznik nr 36 Środki (limity) Funduszu Pracy na rok 2017 w samorządach powiatowych województwa mazowieckiego

Załącznik nr 37 Środki Funduszu Pracy z rezerwy pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy przyznane w I półroczu 2017 roku

Załącznik nr 38 Monitoring oświadczeń składanych przez pracodawców o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom w I półroczu 2017 roku

Załącznik nr 39 Monitoring oświadczeń składanych przez pracodawców o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom w I półroczu 2017 roku – według powiatów

14.2. Spis załączników w układzie podregionów

Załącznik nr 1 Podmioty gospodarcze

Załącznik nr 2 Bezrobotni ogółem

Załącznik nr 3 Stopa bezrobocia w województwie mazowieckim

Załącznik nr 4 Napływ bezrobotnych

Załącznik nr 5 Odływ bezrobotnych

Załącznik nr 6 Odływ bezrobotnych z powodu podjęcia pracy

Załącznik nr 7 Odływ bezrobotnych z powodu niepotwierdzenia gotowości do pracy

Załącznik nr 8 Udział podjęć pracy i niepotwierdzenia gotowości do pracy w odpływie bezrobotnych w I półroczu 2017 r.

Załącznik nr 9 Bezrobotne kobiety

Załącznik nr 10 Udział bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem

Załącznik nr 11 Bezrobotni zamieszkali na wsi

Załącznik nr 12 Udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w liczbie bezrobotnych ogółem

Załącznik nr 13 Wybrane kategorie bezrobotnych i ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem - czerwiec 2017 r.

Załącznik nr 14 Bezrobotni według wieku - czerwiec 2017 r.

Załącznik nr 15 Bezrobotni według wykształcenia - czerwiec 2017 r.

Załącznik nr 16 Bezrobotni według stażu pracy - czerwiec 2017 r.

Załącznik nr 17 Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy - czerwiec 2017 r.

Załącznik nr 18 Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy - czerwiec 2017 r.

Załącznik nr 19 Napływ bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w I półroczu 2017 r.

Załącznik nr 20 Odływ wybranych kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w I półroczu 2017 r.